

Lovforslag nr. L 134. Fremsat den 27. november 1991 af justitsministeren (Engell)

Forslag

til

Lov om ændring af tinglysningsloven og retsafgiftsloven m.v.

(Edb i tinglysningen og registrering af visse rettigheder i biler m.v.)

§ 1

I lov om tinglysning, jf. lovbekendtgørelse nr. 622 af 15. september 1986 som senest ændret ved lov nr. 322 af 31. maj 1991, foretages følgende ændringer:

1. I § 7, stk. 1, ændres »underrettsdommeren« til: »byrettsdommeren«.

2. § 7, stk. 2, 2. pkt., ophæves.

3. § 8, stk. 2, ophæves.

4. I § 9, stk. 3, 1. pkt., ændres ordene »eller blad i tingbogen efter justitsministerens bestemmelse samt anmelderens navn og bopæl« til: »samt anmelderens navn, adresse og eventuelle telefonnumre«.

5. I § 10, stk. 2, 1. pkt., ændres »sagfører« til »advokat«.

6. I § 14, stk. 1, tilføjes efter 2. pkt. som 3. pkt.: »Begæres flere rettigheder tinglyst ved samme dokument, indføres dokumentet i dagbogen for hver af disse rettigheder for sig.«

7. § 14, stk. 2, affattes således:

»Mangler dokumentet angivelse af ejendommens matrikelbetegnelse, anmelderens navn, adresse og eventuelle telefonnumre, pantdebitors eller pantekreditors adresse, for så vidt denne ikke må anses for almindeligt bekendt, eller navn og adresse for en fuldmægtig, jf. § 9, stk. 3, eller er angivelsen forkert, afvises

det, medmindre fejlen eller manglen rettes af anmelderen. Justitsministeren kan bestemme, at andre fejl og mangler ved dokumentet skal have samme virkning. Mangler dokumentet underskrift af udsteder og ved skøder og pantebreve af vitterlighedsvidner, eller er genpart ikke vedlagt, afvises det.«

8. § 14, stk. 3, 1. pkt., ophæves.

9. § 14, stk. 4, ophæves.

10. I § 15, stk. 2, 1. pkt., udgår ordene: », ligesom det slettes af dagbogen«.

11. I § 15, stk. 5, 2. pkt., ændres ordene: »et pantebrev« til »et dokument vedrørende pantet, bortset fra retspant og lovbestemt pant,«.

12. § 16, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Når dokumentet er indført i tingbogen, forsynes det og genparten med oplysning om, at det er tinglyst, om den dag, det er indført i dagbogen, samt om dagbogsnummer.«

13. I § 16, stk. 3, 2. pkt., ændres ordene »såvel i dagbog som tingbog« til: »i tingbogen«.

14. I § 16, stk. 4, 2. pkt., udgår ordene: »ved anbefalet brev«.

15. § 16, stk. 4, 4. pkt., ophæves.

16. § 16, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om fremgangsmåden ved tilbagesendelse af dokumenter.«

17. § 17 affattes således:

»§ 17. I tingbogen har hver ejendom i retskredsen sit blad (ejendomsblad).

Stk. 2. Dokumenterne indføres kort ved angivelse af dokumentets karakter og den, til hvem det er udstedt, den dag, dokumentet er indført i dagbogen, samt dagbogsnummer. Ved rettigheder, der er knyttet til en tidsfrist, anføres denne. Er rettigheden betinget, anføres dette.

Stk. 3. Ved brugskontrakter anføres tidsvilkår. Ved panterettigheder anføres pantensum, rentefod og prioritetsstilling. Prioritetsstilling kan anføres ved nummerering.

Stk. 4. Ved aflysning og udsletning af rettigheder slettes indførelsen i tingbogen og overføres til et særligt register, jf. § 50 c, stk. 4.

Stk. 5. Der udstedes efter anmodning udskrift af ejendomsbladet. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om bekræftelse, samt om udskrifteres udformning og forsendelse.«

18. § 18, stk. 2-3, ophæves.

19. § 19, stk. 2, ophæves.

20. I § 19, stk. 3, der bliver stk. 2, udgår ordene: »og der ikke er indrettet et fælles ejendomsblad,«.

21. § 20 affattes således:

»§ 20. Dommeren sletter rettigheder, der åbenbart er ophørt.

Stk. 2. Findes der i tingbogen udslettede rettigheder, der må antages at have mistet deres betydning, eller som sandsynligvis er ophørt, eller hvortil der efter al rimelighed ikke længere findes nogen berettiget, indkalder dommeren mulige indehavere af rettighederne. Indkaldelse skal ske ved offentliggørelse i Statstidende og et på stedet udbredt dagblad med et varsel på ikke under 3 uger. Endvidere sendes der såvidt muligt indkaldelse til den, der i tingbogen er anført som den berettigede. Melder der sig ingen inden fristens udløb, udslettes rettigheden af tingbogen.

Stk. 3. Bliver dommeren opmærksom på fejl i tingbogens gengivelse af aktens dokumenter

eller i dens oplysninger om ejendommen, skal disse straks rettes.«

22. § 21, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Når sammenlægningen er sket, anføres de gældende rettigheder på ét ejendomsblad. På ejendomsbladet må herefter alene anføres sådanne rettigheder, for hvilke hele den nye ejendom hæfter.«

23. § 21, stk. 5, ophæves.

24. I § 22, stk. 3, ændres »§ 20, stk. 2« til: »§ 20«.

25. § 22, stk. 4-8, affattes således:

»Stk. 4. Modtages der meddelelse om en udstykning eller matrikulering efter de herom gældende regler, opretter dommeren straks ejendomsblade for de nye ejendomme. Udstykning noteres på den udstykkede ejendomsblad.

Stk. 5. På de nye ejendomsblade anføres i adkomst-, byrde- og hæftelsesrubrikken en kort henvisning til hovedejendommens blad.

Stk. 6. Senest ved første tinglysning af skøde anføres de byrder og hæftelser, der hviler på den enkelte nye ejendom. Er den nye ejendom ikke frigjort for de hæftelser, der hviler på hovedejendommen, anføres disse samtidig.

Stk. 7. Reglen i § 23, stk. 3, finder også anvendelse i disse tilfælde.

Stk. 8. Reglerne i stk. 1-7 finder tilsvarende anvendelse ved opdeling i ejerlejligheder.«

26. I § 34, stk. 2, 2. pkt., tilføjes efter ordene »arealets størrelse,«: »af ejendommens adresse, eller«.

27. I § 37 indsættes efter stk. 2 som stk. 3:

»Stk. 3. Reglerne i stk. 1-2 gælder ikke for de i § 42 c nævnte køretøjer.«

28. Efter § 42 b indsættes i afsnit II:

»Kapitel 6 a

Tinglysning i bilbogen

§ 42 c. Reglerne i dette kapitel gælder for motorkøretøjer, påhængs- og sættevogne til biler samt campingvogne.

§ 42 d. Ejendomsforbehold og underpant i de i § 42 c nævnte køretøjer skal tinglyses for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås om køretøjet, og mod retsforfølgning. Det samme gælder retsforfølgning i sådanne køretøjer, for så vidt skyldneren ikke er berøvet rådigheden over køretøjet.

Stk. 2. Når de i stk. 1 nævnte rettigheder er tinglyst, behøver overdragelse eller anden overførelse heraf ingen tinglysning.

§ 42 e. Tinglysning af de i § 42 d nævnte rettigheder sker i bilbogen, der for hele landet føres ved retten i Århus.

Stk. 2. Som grundlag for tinglysningen kræves et dokument, der anmeldes til tinglysning. Dokumentet skal efter sit indhold gå ud på at fastslå, stifte, forandre eller ophæve en ret over et bestemt køretøj. § 9, stk. 4-5, og § 10, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Ved dokumenter om ejendomsforbehold og ved pantebrevne finder § 10, stk. 2, 1. og 3.-5. pkt., og ved pantebrevne tillige § 11, stk. 2, tilsvarende anvendelse. Ved tinglysning af retsforfølgning skal der fremlægges erklæring fra den myndighed, der har foretaget handlingen, eller bekræftet udskrift af dens bøger.

§ 42 f. Ved anmeldelsen til tinglysning indføres dokumentet i dagbogen. § 8, stk. 3-4, § 14, stk. 1, 2 og 3. pkt., og stk. 3, og § 15, stk. 1-3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Dokumenter om ejendomsforbehold og pantebrevne skal angive de enkelte foranstående hæftelser og disses beløb. § 15, stk. 4, og stk. 5, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse. Er køretøjet ikke registreret i Centralregisteret for Motorkøretøjer, er den registrerede ejer en anden end den på dokumentet angivne, eller er det til stelnummeret svarende registreringsnummer et andet end det på dokumentet angivne, skal der gives anmærkning herom. Afviger dokumentets indhold i øvrigt væsentligt fra det nævnte registers oplysninger, kan der gives anmærkning herom.

Stk. 3. Foreligger der ingen hindring for tinglysningen, eller kan det tinglyses med anmærkning, indføres dokumentet i bilbogen. En eventuel anmærkning indføres kort i bilbogen. § 16, stk. 1, 3. pkt., og stk. 2-4, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om tinglysningsmåden.

§ 42 g. Et dokument anses for tinglyst, når det er indført i bilbogen og udleveret eller afsendt fra tinglysningskontoret. Tinglysningens retsvirkninger regnes fra den dag, da dokumentet anmeldes til tinglysning. Dokumenter, der anmeldes til tinglysning samme dag, lige- stilles.

Stk. 2. Tinglyste rettigheder udlettes af bilbogen, når der er forløbet 10 år efter dokumentets tinglysning, og der ikke inden udløbet af denne frist er anmeldt fornyet tinglysning.

Stk. 3. § 34-35 finder tilsvarende anvendelse.

§ 42 h. Bestemmelserne i § 42 a finder tilsvarende anvendelse på pantebrevne i de køretøjer, der er nævnt i § 42 c.«

29. Overskriften til kapitel 7 affattes således:

»Kapitel 7

Tinglysning i personbogen«

30. § 43 affattes således:

»§ 43. Dokumenter, der ikke skal tinglyses efter reglerne i kapitel 6 a, og som enten angår en persons rådighed over løsøre eller over en persons formue i almindelighed, skal tinglyses i de tilfælde, der er nævnt nedenfor, samt hvor det i øvrigt er bestemt i lovgivningen.«

31. Efter § 43 indsættes:

»§ 43 a. Tinglysning af de i § 43 nævnte dokumenter sker i personbogen, der for hele landet føres ved retten i Århus.

Stk. 2. Personbogen kan deles i særskilte afdelinger for de forskellige arter af dokumenter.

§ 43 b. Dokumenter, der anmeldes til tinglysning, skal angå en bestemt person, forening, selskab, selvejende institution el. lign. og skal øverst på første side angive anmelderens navn, adresse og eventuelle telefonnummer.

Stk. 2. § 9, stk. 1, 1. og 3. pkt., stk. 4-6, § 10, stk. 1-3, og § 11, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse ved tinglysning af de her nævnte dokumenter. Ved tinglysning af ægtepagter finder endvidere § 9, stk. 1, 2. pkt., tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Hvad der i §§ 15 og 16 er fastsat om en prøvelse ud fra og indførelse i tingbogen, finder tilsvarende anvendelse.«

32. § 44 affattes således:

»§ 44. Ved anmeldelsen til tinglysning indføres dokumentet i dagbogen.

Stk. 2. Dokumentet skal indføres i personbogen senest 10 dage efter indførelsen i dagbogen. I øvrigt finder § 14 tilsvarende anvendelse.«

33. § 45 ophæves.

34. § 46 affattes således:

»§ 46. Et dokument anses for tinglyst, når det er indført i personbogen og udleveret eller afsendt fra tinglysningskontoret. Med hensyn til tinglysningens retsvirkninger finder § 42 g, stk. 1, 2. og 3. pkt., tilsvarende anvendelse.«

35. I § 47, stk. 1, indsættes efter »løsøre,«: »som ikke er nævnt i § 42 c,«.

36. § 47, stk. 2 og stk. 6, ophæves.

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 2-4.

37. § 47, stk. 4, der bliver stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Reglen i § 42 g, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse med hensyn til pantebreve som nævnt i stk. 1.«

38. I § 47, stk. 5, der bliver stk. 4, ændres »stk. 1-3« til: »stk. 1-2«.

39. I § 47 b, stk. 2, indsættes efter 2. pkt. som 3. pkt.:

»Reglerne i 1.-2. pkt. gælder ikke for de i § 42 c nævnte køretøjer.«

40. Efter § 49 indsættes:

»§ 49 a. Ved udsletning af andre dokumenter end pantebreve som nævnt i § 47, stk. 1, finder § 20 tilsvarende anvendelse.«

41. Overskriften til afsnit III affattes således:

»III. Administrative bestemmelser, gebyr- og strafbestemmelser m.v.«

42. § 50 affattes således:

§ 50. Alle adkomstdokumenter og pantebreve vedrørende fast ejendom, der anmeldes til tinglysning, skal snarest muligt gøres offentligt tilgængelige. Det samme gælder pantebreve, der anmeldes til tinglysning i bilbogen, samt

dokumenter, der anmeldes til tinglysning i personbogen. Justitsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om grundlaget for tinglysning, herunder eventuelt om oplysning om personnumre ved tinglysning i bilbog eller personbog, indleveringstid for dokumenter og om indretning og førelse af dagbog, tingbog, bilbog og personbog samt om videregivelse af oplysninger, herunder efter § 50 c.

Stk. 3. Dagbogen, tingbogen, bilbogen og personbogen kan føres ved hjælp af edb. Anvendes edb i tinglysningen, gælder reglerne i § 50 a-e.«

43. Efter § 50 indsættes:

»§ 50 a. Formålet med edb-registrering efter § 50, stk. 3, er at tilvejebringe et arbejdsregister for tinglysningsvæsenet og et grundlag for formidling af tinglysningsoplysninger til offentligheden samt for udarbejdelse af statistik.

§ 50 b. Der må kun registreres oplysninger, der har betydning for varetagelsen af tinglysningsopgaverne, samt oplysninger, der har væsentlig betydning for de i § 50 c, stk. 3, nr. 1 og 2, nævnte myndigheders og erhvervsdrivendes brug af tinglysningsoplysninger.

§ 50 c. Oplysninger i edb-registrene om personnumre må ikke videregives.

Stk. 2. Oplysninger i edb-registrene i øvrigt er tilgængelige for enhver ved personlig henvendelse til tinglysningskontoret. Oplysningerne kan gives via terminaler, der opstilles på tinglysningskontorerne eller andre steder efter justitsministerens bestemmelse.

Stk. 3. Oplysninger i edb-registrene kan ved terminaladgang i øvrigt (ekstern terminaladgang) kun videregives til

- 1) offentlige myndigheder, såfremt tinglysningsoplysninger har betydning for udøvelsen af myndighedens virksomhed,
- 2) kreditinstitutter, ejendomsmæglere og ejendomshandlere, advokater, forsikringselskaber, landinspektører og andre, der i erhvervmæssigt øjemed udfører opgaver vedrørende overdragelse, forsikring, retsforfølgning, retsforhold i øvrigt, belåning af fast ejendom og løsøre samt fysisk råden over fast ejendom, og

3) organisationer, der varetager forbruger- eller brancheinteresser med henblik på rådgivning vedrørende de i nr. 2 nævnte forhold.

Stk. 4. Oplysninger, der slettes eller aflyses, overføres til et særligt register (historisk register). Adkomstoplysninger fra dette register kan videregives efter reglerne i stk. 2-3. Andre oplysninger fra det særlige register kan kun videregives til brug i konkrete retsforhold. Fuldstændige oplysninger skal dog efter anmodning videregives til den, som oplysningerne angår.

Stk. 5. Tinglysningsregistre må ikke samkøres med private eller andre offentlige edbregistre, medmindre andet er fastsat ved lov. Der kan dog foretages samkøring med offentlige registre med henblik på overførelse af oplysninger til tinglysningsregistre som led i etableringen af disse eller som led i tinglysningsregistrenes løbende ajourføring samt til statistiske og videnskabelige formål. Endvidere kan der ske sammenstilling via terminal med offentligt tilgængelige oplysninger fra andre offentlige registre vedrørende faste ejendomme.

Stk. 6. Der må ikke videregives masseoplysninger, jf. dog § 50, stk. 1.

Stk. 7. Videregivelse efter § 50, stk. 1, af oplysninger vedrørende bestemt angivne faste ejendomme og løsøregenstande kan ske løbende til de myndigheder og erhvervsdrivende, der er nævnt i stk. 3, nr. 1-2. Sådanne oplysninger må ikke udleveres på edb.

Stk. 8. Oplysninger, der videregives efter stk. 2-7, må ikke anvendes med henblik på at skaffe nye kunder eller i øvrigt med henblik på andre formål end overdragelse, forsikring, retsforfølgning og retsforhold i øvrigt, belåning af fast ejendom og løsøre, kreditvurdering, fysisk råden over fast ejendom samt rådgivning i forbindelse med disse formål.

Stk. 9. Afgørelser vedrørende terminaladgang og anden videregivelse efter stk. 3 og stk. 5-7 træffes ved retten i Århus. Kære af dommerens afgørelser sker til den landsret, i hvis kreds den, som anmoder om videregivelse, har hjemting.

§ 50 d. Justitsministeren fastsætter efter drøftelse med Registertilsynet nærmere regler med henblik på at sikre, at oplysninger i tinglysningsregistre ikke tilintetgøres, forvan-

skes eller uberettiget indføjes, slettes eller ændres, jf. §§ 20, 42 g, stk. 2, og 49, samt med henblik på at sikre, at oplysningerne ikke misbruges eller kommer til uvedkommendes kendskab.

Stk. 2. Landsretternes præsidenter fører tilsyn med tinglysningsregistre. Præsidenternes afgørelser er endelige.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om dette tilsyn efter forhandling med landsretternes præsidenter og Registertilsynet.

§ 50 e. Med bøde straffes den, der anvender en oplysning i strid med bestemmelsen i § 50 c, stk. 8. For overtrædelser, der begås af aktieselskaber, anpartsselskaber eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.»

§ 50 a bliver herefter § 50 f.

44. I § 50 a, der bliver § 50 f, indsættes efter stk. 1 som stk. 2-4:

»*Stk. 2.* Justitsministeren kan bestemme, at andre dokumenter, der anmeldes til tinglysning, skal være oprettet på blanketter, som er godkendt af justitsministeren.

Stk. 3. Justitsministeren kan bestemme, at dokumenter, der anmeldes til tinglysning i bilbogen eller personbogen, skal være oprettet således, at de kan aflæses maskinelt.

Stk. 4. Justitsministeren kan uanset bestemmelserne i § 50 c, stk. 5-7, fastsætte regler om forsøg med tinglysning på grundlag af elektronisk overførelse af oplysninger samt om forsøg med elektronisk videregivelse af oplysninger til et realkreditinstitut. Det kan i disse regler fastsættes, at tinglysning af elektroniske dokumenter skal have samme retsvirkning som tinglysning af andre dokumenter.

45. Efter § 50 a, der bliver § 50 f, indsættes:

»§ 50 g. Justitsministeren kan fastsætte regler om betaling for elektroniske forespørgsler til tinglysningskontorets bøger m.v. Krav på betaling kan i reglerne tillægges udpantningsret.«

46. § 52, stk. 4, ophæves.

§ 2

I lov om ægteskabets retsvirkninger, jf. lovbeholdning nr. 628 af 15. september 1986

som ændret senest ved lov nr. 396 af 13. juni 1990, foretages følgende ændringer:

1. I §§ 12, stk. 3, ændres ordene »indtegnes i ægtepagtsbogen« til: »tinglyses i personbogen«.

2. § 37 affattes således:

»§ 37. Ægtepagt må for at blive gyldig tinglyses i personbogen, jf. kapitel 6.«

3. I § 43 ændres ordene »indtegnning i ægtepagtsbogen« til: »tinglysnning i personbogen«.

4. § 49 affattes således:

»§ 49. Enhver af ægtefællerne har ret til at begære ægtepagten tinglyst i personbogen.«

5. §§ 50 og 51 ophæves.

6. I § 53, stk. 2, ændres »ægtepagtsbogen« til: »personbogen«.

§ 3

I lov om rettens pleje, jfr. lovbekendtgørelse nr. 748 af 1. december 1989 som ændret senest ved lov nr. 349 af 6. juni 1991, foretages følgende ændringer:

1. I § 15, stk. 2, ændres »12« til: »13«.

2. I § 526 indsættes efter stk. 4:

»Stk. 5. Reglerne i stk. 1-4 gælder ikke for udlæg i biler m.v., som skal tinglyses efter reglerne i tinglysningslovens kapitel 6 a.«

§ 4

I lov om retsafgifter, jf. lovbekendtgørelse nr. 460 af 27. juni 1989, foretages følgende ændringer:

1. I § 41 a ændres »500 kr.« til: »530 kr.«

2. I § 41 b, stk. 1, udgår ordene: », og som skal indføres i dagbogen«.

3. § 43 affattes således:

»§ 43. For notarens bekræftelse af, at en afskrift eller en kopi, der ikke er omfattet af § 48, er i overensstemmelse med det originale dokument, svares en afgift på 100 kr.«

§ 5

Stk. 1. Loven træder i kraft efter justitsministerens nærmere bestemmelse. Bestemmelserne i § 1, nr. 13, 17, 20, 22 og 25 kan alene sættes i kraft for retskredse, hvor tinglysning sker ved anvendelse af edb.

Stk. 2. Bestemmelserne i § 1, nr. 1-12, 14-16, 21, 24, 26 og 42-44 træder dog i kraft den 1. juli 1992.

Stk. 3. § 4 træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

§ 6

Stk. 1. Justitsministeren kan fastsætte regler vedrørende overførelse af tingbogens oplysninger til elektronisk tingbog og om overførelse af personbogens oplysninger til elektronisk bilbog og personbog.

Stk. 2. Afgørelser vedrørende overførelse, herunder om udsletning, anførelse af prioritetsorden m.v., træffes ved retten i Århus. Dommerens afgørelser kan kæres efter reglerne i tinglysningslovens § 36. Kære sker til den landsret, i hvis kreds det pågældende dokument er tinglyst.

§ 7

Stk. 1. Pantebreve i biler m.v., som inden lovens ikrafttræden er tinglyst efter reglerne i tinglysningslovens § 47, bevarer uden tinglysning i bilbogen deres gyldighed mod aftaler, der i god tro indgås med pantets ejer, og mod retsforfølgning i overensstemmelse med de hidtidige regler.

Stk. 2. Det kan i regler, der fastsættes efter § 6, stk. 1, bestemmes, at fordringshaveren eller den, der skal have meddelelse efter retsplejelovens § 544, har pligt til efter dommerens anmodning at afgive de oplysninger, herunder personnummer, der er nødvendige for at indføre de i stk. 1 nævnte pantebreve i bilbogen, og at det i sådanne anmodninger uanset reglen i stk. 1 kan bestemmes, at pantebrevet udslettes af personbogen, såfremt oplysningerne ikke modtages inden en frist, der fastsættes i anmodningen.

Stk. 3. Skyldnere har pligt til at give fordringshavere de oplysninger, der er nødvendige, for at disse kan få indført deres rettigheder i bilbogen. Overtrædelse af 1. pkt. straffes med bøde og er undergivet privat påtale.

Stk. 4. Udgifter, som en fordringshaver med føje har afholdt med henblik på at give de oplysninger, der efter stk. 2-3 er nødvendige for at få indført fordringshaverens rettigheder i bilbogen, kan af denne kræves erstattet hos skyldneren. Det beløb, der kan kræves efter 1. pkt., kan dog ikke overstige 200 kr.

Stk. 5. Godtroende erhververe af rettigheder over biler mv. har ret til erstatning af statskassen, hvis aftalen er indgået mere end 2 år efter lovens ikrafttræden, og hvis de lider tab som følge af reglen i stk. 1 i tilfælde, hvor pantebrevet ikke er indført i bilbogen eller er indført fejlagtigt. Tinglysningslovens §§ 34-35 finder herved tilsvarende anvendelse.

§ 8

Stk. 1. Ejendomsforbehold og udlæg, som efter de herom gældende regler har opnået beskyttelse mod aftaler og mod retsforfølgning, og som kræves tinglyst efter denne lov, bevarer kun deres beskyttelse i overensstemmelse med de for disse rettigheder gældende regler i 2 år fra lovens ikrafttræden, medmindre de forinden er tinglyst efter reglerne i tinglysningslovens kapitel 6 a, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 28. Ved tinglysning af sådanne rettigheder inden for den nævnte frist betales ikke tinglysningsafgift.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om tinglysning af de i stk. 1 nævnte rettigheder. Det kan i disse regler fastsættes, at der i forbindelse med anmeldelsen til tinglysning skal anvendes en særlig blanket. Denne lovs § 7 stk. 3-4, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Fristen i tinglysningslovens § 42 f, stk. 3, jf. § 16, stk. 4, gælder ikke for tinglysning af de i stk. 1 nævnte rettigheder.

§ 9

Stk. 1. Rettigheder over biler mv. i medfør af reglerne i tinglysningslovens §§ 37 og 47 b, stk. 2, og retsplejelovens § 518, stk. 2, som inden lovens ikrafttræden har opnået gyldighed mod aftaler og mod retsforfølgning efter de herom gældende regler, bevarer deres gyldighed i overensstemmelse med de hidtidige regler.

Stk. 2. Indhavere af de i stk. 1 nævnte rettigheder, der er sikret inden lovens ikrafttræden, kan uden tinglysningsafgift og uden stempelafgift få tinglyst pantebreve i bilerne mv. i bilbogen. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om, hvilken dokumentation, der skal ledsage sådanne begæringer om afgiftsfri tinglysning.

Stk. 3. Denne lovs § 7, stk. 3-4, og § 8, stk. 2, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning.

Hovedformålet med dette lovforslag er en generel teknologisk modernisering af tinglysningsvæsenet.

Efter forslaget skal tinglysning vedrørende *fast ejendom* (tingbogen) omlægges til edb i løbet af en 8-års periode.

For så vidt angår *biler m.v.* foreslås indført en særlig tinglysningsordning med central edb-registrering af visse rettigheder over biler og visse andre køretøjer (bilbogen). Hensigten hermed er at give navnlig bilkøbere og långivere en bedre retlig beskyttelse mod skjult gæld m.v.

Tinglysning vedrørende *andet løsøre m.v.* (personbogen) foreslås også omlagt til edb. Det foreslås endvidere, at registreringerne fremover sker centralt ved ét tinglysningskontor.

Der foreslås – bortset fra visse nye regler, der hænger sammen med etableringen af bilbogen – ingen ændring af de *materielle* regler om tinglysningsens retsvirkninger m.v.

Lovforslaget bygger i vidt omfang på forslagene i Betænkning nr. 1093/1987 om edb i tinglysningsen, Betænkning nr. 1177/1989 om edb-tinglysning på landsplan og Betænkning nr. 1190/1990 om skjult gæld i biler.

Lovforslaget indeholder endvidere en forhøjelse af tinglysningsafgiften, samt en ændring af retsafgiftslovens bestemmelse om betaling for bekræftelse af genparter.

2. Den gældende ordning.

Reglerne om tinglysning findes i tinglysningsloven.

Tinglysning er en offentlig registrering af dokumenter vedrørende rettigheder over fast ejendom, løsøre eller en persons formueforhold. Til registreringen er knyttet en række retsvirkninger, først og fremmest i forhold til tredjemand. Tinglysning sker i dag ved hver enkelt byret.

Tinglysning er en juridici opgave. Klage over ting-

lysningsdommerens afgørelser sker således ved kære til vedkommende landsret.

Offentlighed er et centralt led i tinglysningsordningen. Enhver har således adgang til at gøre sig bekendt med tinglysningskontorenes bøger og akter. Endvidere offentliggøres de vigtigste dokumenter i Tingbladet, der udkommer som et tillæg til Statstidende.

Den tinglysningsmæssige registrering sker i dag på løblade. Dette papirbaserede system har i det væsentlige været uændret siden tinglysningsloven blev gennemført i 1927.

Med få undtagelser indføres alle dokumenter, der modtages til tinglysning, i dagbogen. Herved konstateres modtagelsesdagen og dermed dokumenternes tidsmæssige rækkefølge, så der ikke senere opstår tvivl herom.

Efter indførelsen i dagbogen foretager tinglysningsdommeren den tinglysningsmæssige *prøvelse*. Der er tale om en juridisk prøve, hvor der tages stilling til, om der efter dokumentets eget indhold, tidligere tinglyste rettigheder eller lovgivningen i øvrigt er noget til hinder for, at dokumentet lyses på den måde, som anmelderen ønsker.

Rettigheder over fast ejendom, som kan tinglyses, indføres herefter i *tingbogen*, hvor hver af landets i alt ca. 2 mio. faste ejendomme har sit blad (ejendomsblad).

På ejendomsbladene indfører tinglysningskontorenes personale oplysningerne med håndskrift eller skrivemaskine. Ændringer foretages på samme måde. Aflysning sker ved at overstrege oplysningerne på en sådan måde, at teksten fortsat er læselig.

Tinglysning af rettigheder over løsøre og vedrørende enkeltpersoners formueforhold sker i *personbogen*. Personbogen er opdelt i tre afdelinger, henholdsvis for underpantsætning af løsøre, herunder høst pant, for ægtepagter m.v. samt for umyndiggørelse og lavværgemål m.v.

Dokumenter, der skal indføres i personbogen, tinglyses i den retskreds, hvor vedkommende person bor eller vedkommende virksomhed har hjemsted.

Der findes ikke opgørelser over det samlede antal blade i landets personbøger. I Betænkning nr. 1190/1990 er tallet anslået til ca. 600.000.

Registrering i personbogen sker i princippet på samme måde som i tingbogen.

For så vidt angår *biler m.v.* gælder de samme regler som med hensyn til løsøre i øvrigt. Dette indebærer bl.a., at kun underpant tinglyses. Oplysning om underpanteretten kan kun fås ved den ret, hvor ejeren bor eller boede på tinglysningstidspunktet.

3. Baggrunden for lovforslaget.

3.1. Edb-tinglysning vedrørende fast ejendom.

Tinglysningsordningen vedrørende fast ejendom har stået sin prøve i praksis. Siden gennemførelsen af tinglysningsloven i 1927 er loven blevet ændret mange gange, men de grundlæggende regler om tinglysningsmåden m.v. er stadig de samme.

Edb-tinglysning forudsætter en kompliceret og meget bekostelig overførelse (konvertering) af oplysningerne i de eksisterende tingbøger til edb. Men en række forhold taler med styrke for at indføre edb i tinglysningen nu, på trods af de store udgifter i forbindelse med konverteringen.

De væsentligste fordele ved anvendelse af edb er følgende:

- Edb-tinglysning vil medføre kortere ekspeditionstider og mindre personaleforbrug.
- Edb-tinglysning vil gøre formidlingen af tinglysningsinformation til borgere og myndigheder m.v. hurtigere og mere effektiv.
- Edb i tinglysningen vil muliggøre en naturlig teknologisk videreudvikling indenfor den del af den private og offentlige sektor, som på den ene eller anden måde arbejder med fast ejendom. Som eksempel på denne udvikling kan nævnes anvendelse af elektronisk post.

Efter indstilling fra en arbejdsgruppe under Justitsministeriet (Betænkning nr. 1093/1987 om edb i tinglysningen) iværksatte Justitsministeriet i 1987 et prøveprojekt med edb-tinglysning vedrørende fast ejendom ved retten i Brøndbyerne. Prøveprojektets resultater er vurderet af to særlige arbejdsgrupper i Betænkning nr. 1177/1989 om edb-tinglysning på landsplan.

Betænkning nr. 1177/1989 indeholder en enig indstilling fra arbejdsgrupperne om, at der snarest bør indføres edb i tinglysningen.

Følgende myndigheder og organisationer har været repræsenteret i arbejdsgrupperne:

Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Politiets og Domstolenes Tjenestemandforening, HK Domstolene, Finansministeriet,

Administrations- og Personaledepartementet, Kommunernes Landsforening, Den Danske Bankforening (nu Finansrådet), Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Dansk Ejendomsrådgiverforening, Amdsrådsforeningen, Industriministeriet, Søfartsstyrelsen, Den Danske Landinspektørforening, Miljøministeriet, Realkreditrådet, Rigsarkivet, Foreningen af Danske Ejendomsformidlere (DEH), Danmarks Sparekasseforening (nu Finansrådet), Told- og Skattestyrelsen, Kort- og Matrikelstyrelsen, Indenrigsministeriet, Advokatrådet, Boligministeriet og Justitsministeriet.

3.2. Edb-tinglysning vedrørende løsøre m.v.

Betænkning nr. 1177/1989 indeholder et forslag om, at edb-tinglysning på landsplan skal omfatte både fast ejendom (tingbogen) og løsøre m.v. (personbogen). For personbogens vedkommende foreslås det endvidere at forenkle systemet, således at al tinglysning vedrørende løsøre m.v. foregår centralt ved ét tinglysningskontor.

På baggrund af en omfattende offentlig debat om især bilkøberes problemer i forbindelse med skjult gæld i biler nedsatte Justitsministeriet i 1989 en arbejdsgruppe, der særligt skulle se på spørgsmålet om registrering af rettigheder i biler m.v.

Arbejdsgruppen bestod af repræsentanter for Advokatrådet, Assurandør-Societetet, Centralforeningen af Autoreparatører i Danmark, Danmarks Sparekasseforening (nu Finansrådet), Danmarks Automobilforhandlerforening, Den Danske Bankforening (nu Finansrådet), Den Danske Dommerforening, Finansministeriet, Forenede Danske Motorejere og Justitsministeriet.

Arbejdsgruppen har i Betænkning nr. 1190/1990 om skjult gæld i biler afgivet en enig indstilling om etablering af en særlig tinglysningsordning for biler m.v. (bilbogen).

Arbejdsgruppen fandt, at indførelse af bilbogen burde koordineres med indførelse af edb-tinglysning samt med indførelse af en central personbog. Der henvises til betænkningen, s. 105.

3.3. Justitsministeriets vurdering.

Justitsministeriet kan tilslutte sig indstillingerne i betænkningerne nr. 1177/1989 og 1190/1990. Justitsministeriet finder således, at der nu bør gennemføres en samlet modernisering af tinglysningsvæsenet, omfattende navnlig edb i tinglysningen og etablering af bilbogen.

Justitsministeriet lægger desuden vægt på, at der i forbindelse med indførelse af edb i tinglysningen gennemføres en tiltrængt teknologisk modernisering

ved byretterne i øvrigt. I projektet bør således også indgå anskaffelse af edb-systemer og edb-udstyr, som byretterne med fordel kan bruge til andre arbejdsopgaver end tinglysningsloven, jf. nedenfor pkt. 9.

Med hensyn til bilbogen lægger Justitsministeriet vægt på, at en tinglysningsordning som den foreslåede, der bygger på de velafprøvede principper i tinglysningsloven, må antages effektivt at kunne løse de problemer, som bilkøbere og långivere i dag kan komme ud for i forbindelse med køretøjer, som viser sig at være behæftet med gæld.

4. Terminologi.

Justitsministeriet har overvejet, i hvilket omfang brugen af edb bør fremgå af tinglysningslovens tekst.

Netop den praktiske registreringsvirksomhed er et centralt led i tinglysningsloven. I tinglysningsloven beskrives da også detaljeret en række af de praktiske arbejdsgange i forbindelse med håndteringen af dokumenter, påtegninger og tinglysningskontorenes bøger.

På den baggrund finder Justitsministeriet, at det bør fremgå direkte af loven, at tinglysningsloven kan ske ved hjælp af edb, jf. forslaget § 1, nr. 42.

Herudover finder Justitsministeriet det derimod hverken nødvendigt eller hensigtsmæssigt at ændre lovens indarbejdede terminologi, og der skal således fortsat tales om f.eks. dagbog, tingbog, ejendomsblad osv. I overgangsfasen vil der således bl.a. kunne tales om tingbogen, henholdsvis den elektroniske tingbog.

Arbejdsgruppen vedrørende skjult gæld i biler har foreslået, at man bruger betegnelsen 'bilbogen' om et nyt edb-tinglysningsystem for biler m.v. Justitsministeriet er enig heri, og har anvendt denne betegnelse i lovforslaget.

5. Lovforslagets hovedpunkter.

5.1. Indledning.

Lovforslaget omfatter ændringer af tinglysningsloven, retsvirkningsloven, retsplejeloven og retsafgiftsloven.

Lovforslaget indeholder følgende hovedelementer:

- Ændringer af tinglysningsloven med henblik på indførelse af *edb-tinglysningsloven*.
- Ændringer med henblik på etablering af en *central bilbog*.
- Ændringer med henblik på *central førelse af den øvrige personbog*.
- Visse bestemmelser vedrørende *edb-anvendelse, informationsformidling og edb-projektets gennemførelse*.

Lovforslaget indeholder – bortset fra redaktionelle ændringer og enkelte mindre ændringer af retsafgiftsloven – kun ændringer, som hænger sammen med indførelsen af edb samt etableringen af bilbogen og en central personbog. Der er således ikke tale om en generel revision af tinglysningsloven.

5.2. Edb-tinglysningsloven vedrørende fast ejendom (tingbogen).

5.2.1. Prøveprojektet ved retten i Brøndbyerne.

Prøveprojektet ved retten i Brøndbyerne bestod bl.a. i en fuldstændig driftsmæssig afprøvning af, hvordan et edb-tinglysningsystem for dagbogen og tingbogen kan fungere.

Tingbogen for retskredsens ca. 9.500 faste ejendomme er blevet fuldt ud konverteret til edb. De gamle tingbøger bruges således ikke længere.

Edb-systemet omfatter bl.a. terminaladgang til dag- og tingbogsoplysninger for pengeinstitutter, ejendomsmæglere, offentlige myndigheder m.v.

Edb-systemet er fortsat i drift ved retten i Brøndbyerne, og har medvirket til betydeligt kortere ekspeditionstider. Både borgere og tinglysningspersonale har udtrykt stor tilfredshed med systemet.

Prøveprojektet ligger i alt væsentligt til grund for indstillingerne i Betænkning nr. 1177/1989.

Prøveprojektet har ikke omfattet personbogen, bortset fra dagbogsfunktionen.

5.2.2. Grundlaget for et edb-tinglysningsystem.

I Betænkning nr. 1177/1989 foreslås, at den gældende tinglysningslovs grundlæggende materielle regler og regler om tinglysningsmåden skal være grundlag også for det landsdækkende edb-tinglysningsystem.

Tinglysningsloven vedrørende fast ejendom skal fortsat varetages lokalt ved landets 82 byretter.

Det forudsættes i betænkningen, at der fortsat skal arbejdes med tinglysningsdokumenter af papir. Det foreslås imidlertid, at man allerede nu forbereder en naturlig teknologisk udvikling på dette punkt.

Denne forberedelse bør omfatte afgrænsede forsøg med datakommunikation, herunder med henblik på eventuelt at afskaffe realkreditpantebreve af papir. Endvidere foreslås, at man fortsætter de bestræbelser på at standardisere tinglysningsdokumenter, der allerede er sat i værk med Justitsministeriets pantebrevsformularer.

Der henvises til Betænkning nr. 1177/1989, side 16-18 og 52-54.

Justitsministeriet kan tiltræde disse forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed, jf. forslaget § 1, nr. 44. 'Papirløs tinglysningsloven'

vil således først kunne blive aktuelt på et senere tidspunkt. En sådan tinglysningsmåde rejser udover de rent teknologiske problemer også nogle mere overordnede spørgsmål – herunder om grundlaget for den tinglysningsmæssige prøvelse – som i givet fald må overvejes meget nøje.

I det videre arbejde med standardisering og eventuel afskaffelse af realkreditpantebreve vil de berørte organisationer blive inddraget.

5.2.3. Elektronisk dag- og tingbog.

I Betænkning nr. 1177/1989 foreslås dag- og tingbogen videreført i en elektronisk udgave (dag- og tingbogsskærm billeder).

Det foreslås i betænkningen, at ethvert dokument om forhold, der kan registreres i tingbogen, skal indføres i dagbogen. Dagbogen kommer på denne måde til at fungere som tinglysningskontorets journal.

Endvidere foreslås det at optage en række supplerende oplysninger i tingbogen som en service for dem, der bruger tingbogsoplysninger. Som eksempler på sådanne oplysninger, der ikke optages i dag, nævnes ejendommens adresse og ejendomsvurderingen. Enkelte oplysninger bør udgå, f.eks. oplysninger om kreditoradresser, som i praksis ofte er forkerte, fordi de ikke ajourføres.

Det foreslås i betænkningen, at den elektroniske tingbog alene skal indeholde aktuelle oplysninger. Oplysning om aflyste og udslettede rettigheder foreslås overført til et særligt 'historisk' register, jf. nedenfor punkt 7.

Pantehæftelser foreslås anført i prioritetsorden i den elektroniske tingbog.

Kombinationen af dagbogs- med tingbogsoplysninger, udeladelsen af alle oplysninger, der ikke længere er aktuelle, samt opførelsen af pantehæftelser i prioritetsorden, er nyt i forhold til den gældende tingbogsordning, og forventes at ville gøre tingbogen betydeligt mere overskuelig og anvendelig i praksis.

Der henvises til Betænkning nr. 1177/1989, side 18-21 og 26-29.

Justitsministeriet kan tiltræde disse forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed. Der henvises navnlig til lovforslagets § 1, nr. 4, 16 og 17.

5.2.4. Konvertering.

I Betænkning nr. 1177/1989 foreslås det, at konverteringen af tingbøgerne til edb skal ske retskreds for retskreds. Når konverteringen er gennemført i en retskreds, vil man i den pågældende retskreds kunne

tage det nye edb-system i anvendelse uden at afvente konverteringen i de øvrige retskredse.

Konverteringen foreslås at skulle omfatte en overførelse af de tingbogsoplysninger, som skal findes i den fremtidige elektroniske tingbog, det vil sige alle aktuelle rettigheder. Det foreslås, at pantehæftelser i forbindelse med overførelsen anføres i prioritetsorden i den elektroniske tingbog.

Forsøg, som er gennemført i samarbejde med de svenske myndigheder (Centralnämnden för Fastighetsdata), har vist, at konvertering kræver en meget grundig juridisk forberedelse, hvor der nøje tages stilling til, i hvilket omfang og på hvilken måde oplysningerne skal overføres. Der skal således bl.a. tages stilling til pantehæftelsernes prioritetsorden. Denne forberedelse må nødvendigvis foretages af særligt uddannet personale.

Den egentlige konvertering skal gennemføres, når den juridiske forberedelse er afsluttet. Konverteringen foreslås herefter at ske ved, at de pågældende oplysninger ved hjælp af en række koder m.v. indtastes i et særligt konverteringsprogram i edb-systemet.

Der henvises til Betænkning nr. 1177/1989, side 64-70.

Justitsministeriet kan tiltræde, at konverteringen gennemføres som foreslået i betænkningen. Der må lægges afgørende vægt på, at konverteringen gennemføres inden edb-systemet tages i brug. Derved sikres en effektiv konvertering og en fuld udnyttelse af edb-systemets fordele fra starten.

Der henvises til lovforslagets § 6, hvorefter justitsministeren bemyndiges til at fastsætte de nærmere regler vedrørende overførelsen af tingbogen til edb.

Ansvar for fejl under konverteringen vil påhvile statskassen efter tinglysningslovens almindelige erstatningsregler.

5.2.5. »Sanering« af byrderubrikken.

I Betænkning nr. 1177/1989 peges der på, at et stort antal byrder (servitutter), som findes i de eksisterende tingbøger, ikke længere har betydning. Sådanne uaktuelle oplysninger gør det besværligt at læse tingbogen for den enkelte ejendom og skader formentlig tilliden til, at tingbogens indhold er rigtigt.

I betænkningen foreslås derfor, at der i tilknytning til indførelse af edb-tinglysning tages skridt til at fjerne byrderubrikken.

Det foreslås således, at man nærmere overvejer en generel 'servitutsanering'.

Man kunne f.eks. slette alle servitutter lyst før en nærmere angivet dato, såfremt servitutterne ikke anmeldes påny efter en offentlig indkaldelse. En sådan ordning, der ville blive en éngangsforanstaltning,

rejser imidlertid en række vanskelige spørgsmål, navnlig med hensyn til at sikre, at der ikke slettes rettigheder, som fortsat har betydning for de pågældende rettighedshavere.

Der peges i betænkningen også på nogle mindre vidtgående muligheder.

Man kunne således indføre pligt til at undersøge samtlige tinglyste servitutter på en ejendom i forbindelse med udstykning af ejendommen i ejerlejligheder – på samme måde, som man i dag skal gøre det ved udstykning af grundarealer.

Man kunne endvidere lempe betingelserne for, at tinglysningsdommeren kan udslette rettigheder efter tinglysningslovens § 20.

Endvidere peges i betænkningen på muligheden for etablering af mere fremadrettede, løbende 'saneringsrutiner', f.eks. i forbindelse med tinglysning af lokalplaner, og eventuelt ved at foreskrive, at der skal foreligge servitutattest fra en landinspektør i forbindelse med ejendomsoverdragelser.

Arbejdsgruppen anbefaler, at spørgsmålet om mere generelt at fjerne uaktuelle rettigheder fra byrderubrikken overvejes nærmere i en arbejdsgruppe med repræsentanter for de berørte organisationer og myndigheder.

Der henvises til Betænkning nr. 1177/1989, side 21-24.

Justitsministeriet er enig i, at byrderubrikken så vidt muligt kun bør indeholde aktuelle rettigheder.

Justitsministeriet finder, at tinglysningslovens § 20 allerede nu bør forenkles, også med henblik på at lette konverteringen til edb. Også forslaget om at undersøge alle servitutter ved udstykning i ejerlejligheder bør gennemføres allerede nu.

Der henvises til § lovforslagets 1, nr. 21 og 25.

Derimod bør spørgsmålet om en generel 'sanering' af byrderubrikken m.v., herunder foranstaltninger med henblik på løbende at fjerne uaktuelle servitutter fra byrderubrikken, overvejes nærmere. Justitsministeriet vil derfor nedsætte en arbejdsgruppe med deltagelse af de berørte myndigheder og organisationer, som skal komme med en indstilling herom, bl.a. på grundlag af erfaringerne med anvendelsen af tinglysningslovens § 20 i den foreslåede nye udformning.

5.2.6. Pantstiftende servitutter.

I Betænkning nr. 1177/1989 foreslås en forenkling af reglerne om servitutter, der tillige begæres lyst pantstiftende (pantstiftende servitutter). Det indbyrdes forhold mellem sådanne rettigheder og andre panterettigheder fremgår i dag ikke altid af tingbo-

I Betænkningen nævnes to muligheder. En mulighed er helt at afskaffe adgangen til at tinglyse servitutter som pantstiftende, således at man kun kan få pantsikkerhed ved at få tinglyst et egentligt pantebrev. En anden og mindre vidtgående mulighed er, at det præciseres i loven, at et pantstiftende servituddokument skal indeholde en opregning af, hvilke forprioriteter, som respekteres. Dette krav gælder i dag for pantebreve.

I betænkningen anføres, at en fuldstændig afskaffelse af pantstiftende servitutter bør overvejes nærmere i forbindelse med det videre arbejde med at standardisere adkomst- og byrderubrikkerne. Der henvises til Betænkning nr. 1177/1989, s. 29-30.

Justitsministeriet er enig i disse synspunkter. Lovforslaget indeholder således et forslag om, at pantstiftende servituddokumenter skal indeholde en opregning af forprioriteterne, jf. forslagens § 1, nr. 11.

5.2.7. Andre rationaliseringer m.v.

5.2.7.1. Overdragelse af fast ejendom.

Edb-tinglysning vil gøre det muligt at forenkle den tinglysningsmæssige ekspedition af overdragelser af fast ejendom.

I Betænkning nr. 1177/1989, side 39-41, peges der på, at man vil kunne standardisere skødeformen sådan, at skøder indeholder både de tinglysningsrelevante vilkår, de individuelle vilkår samt – som noget nyt – de oplysninger, der har betydning for skattemyndighederne.

Holdes disse kategorier af oplysninger indbyrdes adskilt i skødeblanketten, vil det lette den tinglysningsmæssige behandling. Endvidere indebærer optagelsen af alle oplysninger, der har betydning for skattemyndighederne, at man vil kunne ophæve pligten til at indsende overdragelsesdokumenter til skattemyndighederne til ejendomsværdipåtegning.

Justitsministeriet er enig i, at edb-systemets muligheder for rationalisering så vidt muligt bør udnyttes. De omtalte rationaliseringsforslag, der kræver lovændring, vil derfor blive nærmere undersøgt af en arbejdsgruppe med deltagelse af de berørte myndigheder og organisationer.

Der henvises endvidere til lovforslagets § 1, nr. 44, hvorefter justitsministeren bemyndiges til bl.a. at påbegynde en standardisering af skødedokumenter.

5.2.7.2. Offentligretlige rådighedsbegrænsninger.

I Betænkning nr. 1177/1989 anbefales det at overveje generelt at undtage offentligretlige rådighedsbegrænsninger fra tinglysning i forbindelse med, at tingbogen og andre ejendomsdataregistre omlægges

F. t. l. vedr. tinglysningsloven m.v.

til edb. Offentligretlige rådighedsbegrænsninger skal respekteres, uanset om de er tinglyst. Hertil kommer, at disse rådighedsbegrænsninger også registreres andre steder end i tingbøgerne, hvor de alene har en oplysende funktion.

Der henvises til Betænkning nr. 1177/1989, side 24-26, samt til Betænkning nr. 1093/1987 om edb i tinglysningen, side 99.

Justitsministeriet finder, at der bør arbejdes videre med dette forslag.

Justitsministeriet vil derfor lade en arbejdsgruppe overveje spørgsmålene nærmere i forbindelse med gennemførelsen af edb-tinglysningsprojektet.

5.2.7.3. Rationalisering vedrørende stempelafgift.

Stempelafgift betales i dag med stempelmærker, der klæbes på dokumenterne.

I Betænkning nr. 1177/1989 anbefales, at det i tilknytning til edb-omlægningen undersøges nærmere, om betalingen af stempelafgift kan tilrettelægges mere rationelt.

Der henvises til betænkningen, side 41-43.

Justitsministeriet vil i samråd med Skatteministeriet inddrage dette spørgsmål i det videre arbejde med edb-tinglysningsprojektet. En arbejdsgruppe med deltagelse af de berørte myndigheder og organisationer vil få til opgave at undersøge spørgsmålet.

5.3. Bilbogen.

5.3.1. Problemet med 'skjult gæld' i biler.

Købere og långivere m.v. løber i dag en risiko for at lide tab ved, at der viser sig at være ældre rettigheder i form af pant, ejendomsforbehold eller udlæg m.v. (skjult gæld) i biler.

Der findes ikke egentlige opgørelser over, hvor tit sådanne sager forekommer. Der henvises til Betænkning nr. 1190/1990, side 31 f. og bilag 2, hvor en række eksempler fra praksis er omtalt.

Omsætningen og belåningen af biler m.v. har imidlertid et meget betydeligt omfang.

Arbejdsgruppen vedrørende skjult gæld i biler har i Betænkning nr. 1190/1990 anslået, at ca. 1 mio. biler m.v. ud af den samlede vognpark på ca. 2,5 mio. køretøjer er behæftet med gæld af den ene eller anden slags.

De gældende regler om den retlige beskyttelse af rettigheder over biler m.v. er beskrevet i Betænkning nr. 1190/1990, kapitel 1.

Efter de gældende regler kan kun underpantebrevet tinglyses, men ikke andre begrænsede rettigheder som f.eks. ejendomsforbehold, udlæg og andre retsfølgningsskridt.

Endvidere fremhæver arbejdsgruppen i Betænkning nr. 1190/1990, at der i dag ikke foretages en central registrering af tinglyste dokumenter, men alene en registrering i den retskreds, hvor pantsætteren bor på pantsætningstidspunktet. Flytter pantsætteren senere til en anden retskreds, tinglyses der ikke på ny i den nye retskreds.

Disse forhold betyder, at det i praksis er umuligt for købere og andre at vide sig sikre på, at de ikke skal respektere ældre rettigheder.

Arbejdsgruppens opgave var at foreslå en ordning, som vil kunne løse de anførte problemer og dermed begrænse risikoen for, at bilkøbere og långivere m.v. lider tab som følge af, at de skal respektere ældre rettigheder i bilen.

Arbejdsgruppen har vurderet forskellige muligheder, herunder en forsikrings- og garantiordning.

Arbejdsgruppen har imidlertid fundet, at den eneste effektive løsning vil være at indføre et edb-baseret, centralt offentligt register over visse rettigheder i biler m.v.

I et offentligt register vil der kunne foretages en tinglysningsmæssig prøvelse af, om dokumenterne er ægte og om rettighederne er gyldigt stiftede. Anvendelsen af edb giver mulighed for, at brugerne kan trække oplysninger fra registret også uden for normal åbningstid, og med central registrering vil der være sikkerhed for, at bilbogen indeholder alle tinglyste rettigheder vedrørende et givent køretøj.

Rettighedsregistre, der oprettes på privat initiativ, vil efter arbejdsgruppens opfattelse ikke kunne løse problemerne, bl.a. fordi der ikke vil være pligt til registrering (og dermed sikkerhed for, at registret indeholder oplysninger om alle rettigheder), ligesom der ikke i forbindelse med registreringen vil kunne foretages en reel prøvelse af, om en rettighed er gyldig.

Arbejdsgruppen har på den baggrund anbefalet, at der ved domstolene etableres et centralt, edb-baseret tinglysningsystem (bilbogen).

Der henvises til Betænkning nr. 1190/1990, s. 53-57.

Justitsministeriet er enig i disse synspunkter, og lovforslaget er i det væsentlige udformet i overensstemmelse med arbejdsgruppens udkast, jf. navnlig forslaget § 1, nr. 28.

5.3.2. Hvilke køretøjer skal være omfattet?

Arbejdsgruppen har afgrænset de genstande, som bør være omfattet af bilbogen, ud fra en vurdering af det praktiske behov for at stifte rettigheder over dem. Endvidere har man ud fra retstekniske hensyn lagt vægt på, om køretøjerne er klart definerede i den øvrige lovgivning, og om der er mulighed for i

forbindelse med registreringen af rettigheder at identificere den pågældende genstand entydigt.

Arbejdsgruppen har overvejet, om ordningen alene skulle gælde for personbiler. Arbejdsgruppen har imidlertid lagt vægt på, at der i dag også i vidt omfang tinglyses panterettigheder i varevogne, lastbiler, motorcykler m.v.

Arbejdsgruppen har på den baggrund fundet, at bilbogen bør omfatte *motorkøretøjer* (person-, last-, og varebiler samt motorcykler), *påhængs- og sættevogne til biler* samt *campingvogne*.

Arbejdsgruppen har overvejet, om tinglysningsordningen også burde omfatte lystbåde m.v. Anskaffelse af disse fartøjer finansieres i et vist omfang ved lån mod pant i båden. Arbejdsgruppen finder det imidlertid mest naturligt i givet fald at registrere rettigheder over sådanne mindre fartøjer i Skibsregistret, hvor der efter de gældende regler kun kan registreres rettigheder i skibe over 5 bruttoregistertons.

Der henvises til Betænkning nr. 1190/1990, side 60-65.

Justitsministeriet er enig i arbejdsgruppens indstilling, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse med arbejdsgruppens udkast, jf. forslaget § 1, nr. 28 (§ 42 c). Nogle af de organisationer m.v. som har været hørt over et udkast til dette lovforslag, jf. nedenfor i pkt. 10, har givet udtryk for, at der bør gennemføres en registreringsordning også for lystbåde m.v. Justitsministeriet har på den baggrund anmodet Industriministeriet, hvorunder Skibsregistret hører, om at overveje dette spørgsmål nærmere.

5.3.3. Hvilke rettigheder skal tinglyses?

Arbejdsgruppen foreslår, at følgende rettigheder skal tinglyses i bilbogen: *Underpant, ejendomsforbehold* og – for så vidt skyldneren ikke er berøvet rådigheden over køretøjet – *retsfølgning* (udlæg, arrest, konkurs m.v.).

Arbejdsgruppen har særligt overvejet, om *konsignation* bør være omfattet af tinglysningsordningen. Konsignation er en salgsform, hvor sælgeren forbeholder sig ejendomsretten til det solgte, men hvor det samtidig er meningen, at køberen skal sælge genstanden videre. Sådanne aftaler forekommer i et vist omfang mellem bilimportører og bilforhandlere med hensyn til nye køretøjer.

Formålet med konsignationsaftaler er navnlig at sikre sælgeren i forhold til køberens kreditorer, hvorimod det som nævnt netop er et led i aftalen, at det solgte skal videresælges. Arbejdsgruppen har ikke fundet grundlag for at undtage konsignation fra tinglysningskravet, navnlig under hensyn til, at der ikke bør stilles mindre strenge krav til sikringen af sådanne ejendomsforhold – hvor køberen har fri rå-

dighed over genstanden – end til sikringen af andre ejendomsforbehold. Arbejdsgruppen har endvidere peget på, at afgørelsen af, om der foreligger en konsignationsaftale, i praksis kan være meget vanskelig.

Arbejdsgruppen finder ikke, at der er behov for at tinglyse *håndpanterettigheder* og *tilbageholdsret*, eftersom skyldneren i disse tilfælde er berøvet rådigheden over køretøjet.

Arbejdsgruppen finder heller ikke, at *brugsrettigheder* (leje og leasing) bør omfattes af tinglysningsordningen. Leje af biler m.v. er typisk ganske kortvarig, og lejerer har normalt køretøjet i sin besiddelse. For så vidt angår leasing vil lejerer (lessee) normalt også have køretøjet i sin besiddelse. Der kunne eventuelt være grund til at advare lejerens eventuelle aftaleerhververe om ejerforholdet gennem tinglysning, men arbejdsgruppen peger i den forbindelse bl.a. på, at ejerforholdet som regel vil være registreret i Centralregisteret for Motorkøretøjer og dermed også fremgå af bilens registreringsattest. Lejerens aftaleerhververe vil således normalt uden større vanskelighed kunne konstatere det rette ejerforhold.

Spørgsmålet om registrering af *ejendomsret* til køretøjer har også været drøftet. I tilfælde, hvor købere eller långivere er blevet skuffet, har det imidlertid sjældent været fordi sælgeren ikke var ejer af køretøjet, men fordi der var skjult gæld i det. Arbejdsgruppen har i den forbindelse også peget på det praktiske hensyn, at der med den nuværende bilpark skulle foretages et helt uforholdsmæssigt stort antal tinglysningssekspeditioner, hvis ejendomsret skulle tinglyses.

Der henvises til Betænkning nr. 1190/1990, kapitel 6.3.

Justitsministeriet er enig i arbejdsgruppens indstilling, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse med arbejdsgruppens udkast, jf. forslaget § 1, nr. 28 (§ 42 d). Justitsministeriet har overvejet, om der tillige kunne være behov for at tinglyse visse specielle rådighedsbegrænsninger som f.eks. klausuler om forbud mod videresalg af invalidebiler uden Revaliderings- og Pensionsnævnets samtykke, jf. reglerne i bekendtgørelse nr. 886 af 11. december 1986, § 11. Sådanne rådighedsbegrænsninger vil dog efter deres art formentlig sjældent være tingligt beskyttet overfor tredjemand, og i de tilfælde, hvor dette kunne komme på tale, vil rådighedsbegrænsningen normalt være registreret i Centralregistret for Motorkøretøjer og dermed fremgå af køretøjets registreringsattest.

5.3.4. Hvilke retsvirkninger bør være knyttet til registreringen?

Arbejdsgruppen finder, at tinglysning i bilbogen bør være en nødvendig, men dog ikke nødvendigvis i enhver situation tilstrækkelig, betingelse for, at den pågældende rettighed kan opnå beskyttelse mod kreditorforfølgning og mod godtroende aftaleerhververe.

Bilkøbere, långivere m.v. vil således ved at efterse bilbogen kunne få vished for, om de skal respektere underpant, ejendomsforbehold eller retsforfølgning.

Herved vil rettighedshavere få den nødvendige tilskyndelse til altid at lade underpant, ejendomsforbehold og retsforfølgning tinglyse, idet manglende tinglysning vil kunne medføre, at rettigheden fortrænges af senere godtroende aftaleerhververe eller kreditorer.

Justitsministeriet kan tiltræde dette forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed, jf. § 1, nr. 28 (§ 42 d).

Den foreslåede ordning, hvorefter bilbogen føres centralt for hele landet, indebærer efter Justitsministeriets opfattelse, at aftaleerhververe med hensyn til brugte biler normalt vil handle uagtsomt (og dermed være i ond tro), såfremt de ikke undersøger bilbogen inden aftalens indgåelse, også selv om aftalen indgås med en forhandler.

Forslaget indebærer en begrænsning af den såkaldte forhandlergrundsætning, der er en i retspraksis udviklet regel, hvorefter den, der overgiver en løsøre genstand til en person, som den pågældende vidste eller burde vide var forhandler af sådanne genstande, mister sin ret overfor en tredjemand, der i god tro køber genstanden af forhandleren.

Er der tale om køb af en fabriksny bil hos en forhandler, vil det som regel ikke være uagtsomt, såfremt køberen undlader at undersøge bilbogen. Hvis ekstinktionsbetingelserne i øvrigt er opfyldt, vil købere således i disse tilfælde kunne fortrænge en tidligere stiftet rettighed, selv om rettigheden er tinglyst.

Arbejdsgruppen har endvidere foreslået, at der i loven indføres en præciserende bestemmelse om betingelserne for, at aftaler og retsforfølgning kan fortrænge (ekstingvere) utinglyste rettigheder. En sådan bestemmelse findes i tinglysningslovens § 1, stk. 2, for så vidt angår fast ejendom, men ikke i lovens kapitel 7 for så vidt angår løsøre.

Justitsministeriet finder imidlertid ikke, at en sådan almindelig lovbestemmelse med hensyn til biler (og andet løsøre) vil kunne yde væsentlig vejledning, idet den næppe vil kunne udformes sådan, at den angiver alle de betingelser, som kan være relevante i de mange forskellige situationer, som kan opstå i praksis. En sådan bestemmelse, der alene skulle være præciserende, er ikke nødvendig af hensyn til bil-

bogens funktion og er derfor ikke medtaget i lovforslaget.

Der henvises til Betænkning nr. 1190/1990, kapitel 6.4.

5.3.5. Reglerne om pant i driftsinventar og materiel (tinglysningslovens §§ 37 og 47 b, stk. 2).

Efter tinglysningslovens § 37 omfatter pant i en ejendom, der varigt er indrettet med en særlig erhvervsvirksomhed for øje, virksomhedens driftsmateriel og driftsinventar, herunder biler, medmindre andet er aftalt.

Efter tinglysningslovens § 47 b, stk. 2, omfatter det i øvrigt gældende almindelige forbud mod pant i samlinger af ensartede eller til fælles brug bestemte ting, der betegnes ved almindelige benævnelser (tingsindbegreb), ikke pant i bl.a. driftsinventar og driftsmateriel til en erhvervsvirksomhed, der drives fra lejede lokaler.

Disse regler indebærer, at der vil kunne være pant i en bil, selv om det ikke fremgår af bilbogen.

Arbejdsgruppen har for at løse dette problem foreslået, at der skal ske særskilt tinglysning i bilbogen af sådanne panterettigheder i biler m.v., som i dag er omfattet af reglerne om tilbehørspant m.v. i tinglysningslovens §§ 37 og 47 b, stk. 2.

Der henvises til Betænkning nr. 1190/1990, kapitel 6.5.

Justitsministeriet kan tiltræde forslaget, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse med arbejdsgruppens udkast, jf. forslagens § 1, nr. 27 og 39.

5.3.6. Fremgangsmåden ved tinglysning i bilbogen.

Arbejdsgruppen foreslår i Betænkning nr. 1190/1990, at tinglysning i bilbogen skal ske på grundlag af et dokument, der er udfærdiget på en særlig blanket.

Et afgørende led i bilbogs-ordningen er, at man sikkert kan identificere det enkelte køretøj. Om dette spørgsmål henvises til betænkningen, side 76-77 og bilag 3. En sikker identifikation forudsætter en række nærmere oplysninger, først og fremmest stelnummer, men efter omstændighederne også indregistreringsnummer, fabrikat, model m.v. samt oplysninger om bilens ejer, f.eks. CPR- eller virksomhedsnummer.

Arbejdsgruppen foreslår, at de nærmere regler om, hvilke oplysninger, der skal gives, og om anvendelse af blanketter m.v., fastsættes administrativt. Arbejdsgruppen foreslår endvidere, at der i forbindelse med tinglysningen skal ske en prøvelse af dokumentets angivelser. Denne prøvelse forudsættes at ske bl.a. ved, at tinglysningspersonalet sammenhol-

der dokumentets oplysninger med information, som udtrækkes fra Centralregisteret for Motorkøretøjer.

Arbejdsgruppen finder, at der bør være mulighed for lysning med frist, ligesom anmærkningssystemet foreslås videreført til det nye system.

Arbejdsgruppen finder, at genpartssystemet for så vidt angår bilbogen bør afskaffes. Arbejdsgruppen finder således, at alene de oplysninger, der har betydning for registreringer i bilbogen, bør opbevares på edb i bilbogssystemet. Oplysninger, der alene har betydning for parternes indbyrdes forhold, skal ikke medtages.

Arbejdsgruppen foreslår, at en tinglyst rettighed skal udslettes efter 10 år, medmindre der inden fristens udløb er begæret fornyet tinglysning. Dette svarer til de gældende regler om tinglysning af underpant i løsøre i bestemte løsøregenstande.

Arbejdsgruppen foreslår endvidere, at justitsministeren bemyndiges til at fastsætte de nærmere regler om grundlaget for tinglysningen.

Der henvises i det hele til Betænkning nr. 1190/1990, kapitel 6.6.

Justitsministeriet er enig i disse indstillinger, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed, jf. forslaget § 1, nr. 28 (§ 42 e-g). For så vidt angår spørgsmålet om afskaffelse af genpartssystemet bemærker Justitsministeriet, at den, der vil gøre gældende, at de registrerede oplysninger er forkerte, efter almindelige bevisbyrde-regler må føre fuldt bevis herfor. Hertil kommer, at det tinglyste dokument vil blive forsynet med en påtegning, der kan indeholde stelnummer, registreringsnummer m.v.

5.4. Personbogen.

5.4.1. Centralisering af personbogen.

I betænkningerne nr. 1177/1989 og 1190/1990 anbefales, at personbogen føres centralt. Personbogen foreslås således ligesom bilbogen ført ved ét tinglysningskontor for hele landet.

Der henvises til Betænkning nr. 1177/1990, side 57-58, samt Betænkning nr. 1190/1990, side 93 og 105. Spørgsmålet er også behandlet i Betænkning nr. 1093/1987 om edb i tinglysningen, kapitel 16.

Justitsministeriet kan tiltræde forslaget om centralisering af personbogen. Personbogens værdi for brugerne vil øges betydeligt, såfremt man kan nøjes med at henvende sig ét sted. En central personbog vil endvidere fjerne den usikkerhed, som i dag opstår, fordi oplysningerne i personbogen ikke automatisk overføres, når en person flytter.

Efter Justitsministeriets opfattelse må der i denne forbindelse også lægges vægt på, at der ikke bliver meget tilbage af personbogen, når bilbogen er ud-

skilt. Den resterende del vil derfor mest hensigtsmæssigt kunne varetages under ét for hele landet. Det antages i Betænkning nr. 1190/1990, at personbogen efter udskillelse af bilbogen vil omfatte ca. 75.000 ekspeditioner om året for hele landet. Personbogen ville derfor i givet fald være et meget lille arbejdsområde for de enkelte tinglysningskontorer.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 30 og 31.

5.4.2. Tinglysningsmåden m.v.

Lovforslaget indeholder kun de ændringer vedrørende tinglysningsmåden, som hænger sammen med indførelsen af et centraliseret edb-personbogssystem.

Aktmappesystemet med opbevaring af genparter af alle tinglyste dokumenter foreslås afskaffet, jf. med hensyn til bilbogen ovenfor pkt. 5.3.6.

Justitsministeriet har herved også lagt vægt på, at personbogs-aktmappen kun benyttes meget sjældent i praksis. Personbogsaktmappen bruges dog jævnligt til at fremskaffe oplysning om ægtepagters indhold. Det foreslås derfor, at der fortsat skal være en aktmappe for ægtepagter.

Oprettelsen af et edb-baseret, centralt personbogssystem vil derimod overflødiggøre det centrale register over ægtepagter, som i dag føres manuelt i Justitsministeriet. Ægtepagtsregistrets funktion er at gøre det muligt at se, hvor i landet en ægtepagt m.v. er tinglyst, hvorefter man kan fremskaffe en kopi af dokumentgenparten til brug i forbindelse med skiftebehandling m.v. Denne funktion vil være unødvendig med en central edb-personbog, og det foreslås derfor, at Ægtepagtsregisteret nedlægges.

Det foreslås endvidere, at der skabes mulighed for, at alle personbogens dokumenter fremover kan kræves indgivet på særlige blanketter, med tiden eventuelt i elektronisk form, jf. pkt. 5.3.6. ovenfor med hensyn til bilbogen.

Centraliseringen af personbogen rejser spørgsmål med hensyn til behandlingen af høstpantebreve, der anmeldes til tinglysning. Høstpanthavere har efter høstpantloven fortrinsret til høsten fremfor panthavere i den faste ejendom. Høstpantebreve skal efter høstpantloven tinglyses i personbogen og skal, såfremt pantsætteren er ejer af ejendommen, tillige noteres i tingbogen. Hidtil har tinglysningspersonalet selv sørget for, at høstpantebreve, der anmeldes til tinglysning i personbogen, tillige noteres i tingbogen. Det forudsættes, at denne ordning vil blive videreført, således at tinglysningspersonalet ved retten i Århus, hvor personbogen efter forslaget skal føres, sørger for at give besked til det tinglysningskontor, i hvis retskreds den pågældende ejendom ligger.

Efter den gældende § 47, stk. 4, i tinglysningsloven slettes pantebreve, der giver underpant i bestemte løsørestande, når der er forløbet 10 år efter pantebrevets tinglysning, og der ikke inden denne frist er anmeldt fornyet tinglysning.

Som anført ovenfor i pkt. 5.3.6. foreslås det, at 10-års fristen skal gælde alle rettigheder, der tinglyses i bilbogen. Justitsministeriet finder, at 10-års reglen også bør gælde andet løsøre pant efter tinglysningslovens § 47 b, stk. 2, om pant i erhvervsinventar m.v. i visse virksomheder. Der er herved lagt vægt på, at sådanne pantebreve i praksis sjældent aflyses, når de bliver uaktuelle. En 10-års periode vil normalt være tilstrækkelig, ligesom der også af andre grunde vil være anledning for kreditor til at overveje spørgsmålet om pantet inden for 10-års fristen. Ønskes sikkerheden bevaret, kan kreditor inden 10-års fristens udløb – i praksis, når sletningen varsles, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 37 – anmelde dokumentet påny.

Der henvises navnlig til lovforslagets § 1, nr. 30–32, 40 og 44.

6. *Hvor skal bilbogen og personbogen føres?*

Efter lovforslaget skal bilbogen og personbogen føres centralt.

Denne løsning udelukker ikke, at man på et senere tidspunkt eventuelt overvejer en fornyet decentralisering, når tinglysningskontorerne over hele landet har det fornødne edb-udstyr. Bliver en sådan decentralisering aktuel, vil det være muligt at opretholde forepørgselsadgangen til et centralt terminal-informationssystem.

Opgaverne vedrørende førelse af bilbogen og personbogen har ud fra en teknisk-administrativ synsvinkel en lang række lighedspunkter. Det er derfor mest rationelt, at disse opgaver udføres samme sted.

I overensstemmelse med forslagene i betænkningerne nr. 1177/1989 og 1190/1990 foreslås det, at opgaverne for hele landet henlægges til én byret. Opgaverne vil blive udført under en dommers ansvar med mulighed for appel til vedkommende landsret, og Justitsministeriet finder på den baggrund ikke, at der er afgørende principielle betænkeligheder ved den foreslåede ordning.

Efter forslaget henlægges opgaverne vedrørende bilbogen og personbogen til retten i Århus.

Ved placeringen har Justitsministeriet lagt vægt på, at ikke alle nye funktioner i relation til edb-tinglysning behøver at blive varetaget i hovedstaden, samt at det af administrative og praktiske grunde er mest hensigtsmæssigt, at opgaverne henlægges til en stor retskreds, som er geografisk centralt placeret.

Under hensyn til opgavernes omfang vil det være nødvendigt at oprette en særlig afdeling for bil- og personbogen (den centrale tinglysningsafdeling) under ledelse af en dommer ved retten i Århus. Ved lovforslaget udvides antallet af dommere ved denne ret derfor med én, jf. forslagets § 3, nr. 1.

7. *Offentlighed og informationsformidling.*

7.1. *Indledning.*

Det er et grundlæggende træk ved tinglysningsssystemet, at tinglysningsvæsenets oplysninger er offentligt tilgængelige for borgere, virksomheder og myndigheder, uden at der i almindelighed stilles særlige betingelser for modtagelse af oplysningerne.

Således kan enhver få oplysning om dagbogens, tingbogens og personbogens indhold ved personlig henvendelse på vedkommende tinglysningskontor, ved rekvirition af udskrifter, herunder en fuldstændig tingbogsattest, samt – med visse praktisk begrænsede begrænsninger – ved telefonisk henvendelse.

Hertil kommer, at korte meddelelser om alle adgangsdokumenter og pantebreve, der anmeldes til tinglysning, offentliggøres i Tingbladet, der er et tillæg til Statstidende.

I Betænkning nr. 1177/1989 og Betænkning nr. 1190/1990 foreslås det at fastholde denne vidtgående offentlighed, der er en grundlæggende forudsætning for tinglysningssystemets retlige og samfundsmæssige funktion.

Det er samtidig et afgørende led i forslaget, at informationsformidlingen moderniseres og effektiviseres ved anvendelse af edb, herunder oprettelse af et landsdækkende terminalinformationssystem.

7.2. *Registerbeskyttelse.*

Tinglysningsystemet som det kendes i dag, indeholder som anført i pkt. 7.1. en række offentligt tilgængelige oplysninger vedrørende fast ejendom og løsøre. Oplysningerne kan henføres til bestemte enkeltpersoner (ejere, panthavere, udlægshavere m.v.). Tinglysningsystemet fungerer som et i realiteten landsdækkende manuelt register, hvorfra man med udgangspunkt i en bestemt fast ejendom eller, for så vidt angår personbogen, et navn, bl.a. kan hente oplysninger om en række økonomiske og personlige forhold af betydning for bl.a. belåning, omsætning og retsforfølgning vedrørende fast ejendom og løsøre.

Anvendelsen af edb-teknik vil gøre det væsentligt lettere og hurtigere at formidle disse oplysninger, og der er derfor i den forbindelse grund til at være særlig opmærksom på spørgsmålet om registerbeskyttelse.

Anvendelsen af moderne edb-teknik er for så vidt angår den offentlige forvaltning reguleret i lov om offentlige myndigheders registre og for så vidt angår private virksomheder m.v. i lov om private registre.

Europarådets konvention af 28. januar 1981 om beskyttelse af det enkelte menneske i forbindelse med elektronisk databehandling af personoplysninger indeholder også regler om registerbeskyttelse, jf. bekendtgørelse nr. 59 (Lovtidende C) af 16. maj 1991. Danmark har ratificeret denne konvention den 6. oktober 1989.

Europarådskonventionen finder anvendelse på *elektroniske* registre med personoplysninger i den offentlige og den private sektor og har til formål at sikre respekten for det enkelte menneskes grundlæggende rettigheder, især retten til privatlivets fred i forbindelse med elektronisk databehandling af personoplysninger. Konventionen stiller bl.a. krav om, at personoplysninger, som behandles elektronisk, skal indsamles og behandles rimeligt og lovligt, at de kun må lagres til nærmere bestemte og lovlige formål, og at de ikke må anvendes på en måde, som er uforenelig med disse formål. Oplysningerne skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere end, hvad der kræves til opfyldelsen af de formål, de er lagret til. De skal være nøjagtige og skal om nødvendigt føres ajour, og de skal opbevares i en form, som ikke muliggør identifikation af de registrerede personer i videre omfang end nødvendigt for det formål, de er lagret til.

Der stilles efter konventionen også krav om, at datasubjektet (den, som registret indeholder oplysninger om) skal have mulighed for at få kendskab til registrets eksistens, at der skal være adgang til registerindsigt, og at der skal være fastsat regler om adgangen til at videregive oplysninger om de registrerede til andre.

I lyset af denne konvention har Europarådet udarbejdet forskellige rekommandationer, hvori konventionens principper udmøntes, herunder en rekommandation om videregivelse til tredjemand af personoplysninger, som findes i offentlige myndigheders offentligt tilgængeligt registre.

Denne rekommandation anbefaler bl.a., at videregivelse, herunder elektronisk videregivelse af personoplysninger fra offentlige registre, kun bør finde sted, hvis en sådan adgang følger af særlige lovbestemmelser, almindelige offentlighedsregler, herunder registerlovgivningens generelle videregivelsesregler, eller hvis der foreligger samtykke fra den, oplysningerne angår.

Hvis tredjemand opretter edb-registre, som indeholder personoplysninger fra offentligt tilgængelige databaser, bør sådanne nye registre efter rekomman-

dationen undergives national lovgivning om databeskyttelse. Specielt skal den, som oplysningerne angår, have ret til at få kendskab til eksistensen af og formålet med det private register. Den registrerede skal også have adgang til at få oplysninger slettet fra registret, hvis den pågældende ikke ønsker at være registreret der.

Efter rekommandationen bør det være forbudt med det formål at skabe et nyt register at samkøre enhver form for personoplysninger, der stammer fra offentlige myndigheders offentligt tilgængelige registre, medmindre der i den nationale lovgivning skabes særlig hjemmel for det og samtidig fastsættes de fornødne garantier for den, oplysningerne angår.

EF-kommissionen har udarbejdet et forslag til direktiv om beskyttelse af personer i forbindelse med behandling af personoplysninger. Direktivets indhold ligger ikke fast på nuværende tidspunkt. Kommissionen forventes i løbet af 1992 at fremlægge et nyt direktivudkast, som i vidt omfang følger Europarådskonventionen.

7.3. Justitsministeriets vurdering.

Justitsministeriet kan tiltræde betænkningernes forslag om, at edb-tinglysningsystemet bør indrettes med henblik på en effektiv, tidssvarende informationsformidling. Lovforslaget er udformet med udgangspunkt i de hovedretningslinjer, der er foreslået i de to betænkninger.

Den praktiske tilrettelæggelse af informationssystemet vil således bygge på betænkningernes forslag om bl.a. tilvejebringelse af forespørgselsadgang til landsdækkende databaser, hvortil oplysningerne i tinglysningskontorenes bøger løbende overføres.

Det er som nævnt overfor en grundlæggende forudsætning for tinglysningsystemet, at oplysningerne er let tilgængelige for offentligheden.

Hertil kommer, at tinglysningsregistre i vidt omfang er genstandsorienterede (faste ejendomme, biler og andet løsøre) og ikke i første række knytter sig til indehaverne af rettigheder m.v.

Det foreslåede nye tinglysningsssystem vil imidlertid bestå af nogle *edb-registre* (den elektroniske dag-, ting-, bil- og personbog). Ved den nærmere udformning af lovforslaget har Justitsministeriet derfor lagt vægt på at tage vidtgående hensyn til beskyttelsen af de personer, om hvem systemet indeholder oplysninger.

Registrene vil indeholde en række tildels forskelligartede oplysninger, herunder navnlig om

- ejendommen eller løsøregenstanden,
- ejerforhold, herunder købesummer,
- servitutter o.lign.,

– hæftelser, herunder pantebreve og udlæg m.v. (retsforfølgning).

Udgangspunktet bør fortsat være, at disse oplysninger er offentligt tilgængelige, men informations-systemet bør på den anden side indrettes under hensyntagen til oplysningernes forskelligartede karakter, således at der navnlig tages hensyn til, at der kan være oplysninger om gæld og retsforfølgning (udlæg og arrest, herunder tvangsinddrivelse af bøder, konkurs m.v.).

7.4. Lovforslagets hovedprincipper.

Med udgangspunkt i de principper, der er lagt til grund i lov om offentlige myndigheders registre, Europarådskonventionen samt i det arbejde, der for tiden foregår i EF-regi og under Europarådet, jf. ovenfor i pkt. 7.2., indeholder forslaget en række *begrænsninger* med hensyn til informationsformidlingen.

Disse begrænsninger er følgende:

1) *Formålet* med edb-registreringen fastlægges i tinglysingsloven. Formålet med registreringen er, at registre skal kunne tjene som arbejdsregister for tinglysingsvæsenet og som informationssystem med hensyn til tinglysingsoplysninger for borgere, virksomheder og myndigheder. Endvidere skal edb-registre kunne tjene som statistikgrundlag.

Anvendelse af tinglysingsregistre til statistiske formål, herunder ved samkøring, omfatter såvel arbejdsstatistikker for tinglysingsvæsenet som statistikker til almindelige samfundsstatistiske formål (navnlig om omsætning og belåning af fast ejendom).

2) Det fastsættes i loven, at der alene må registreres *oplysninger*, der er af betydning for brugerne af informationssystemet. Det forudsættes, at der er tale om oplysninger af samme karakter som de oplysninger, der er nævnt nedenfor.

De formål, der er anført under nr. 1), giver behov for registrering af en række oplysningstyper udover de oplysninger, der allerede i dag skal registreres i medfør af lovgivningens almindelige bestemmelser om tinglysning. Der kan således efter lovforslaget navnlig registreres følgende nye oplysningstyper:

Fast ejendom:

Ejendomsvurdering (ejendoms- og grundværdi),

ejendommens postadresse,

landsejerlavnummer

ejendomsstamnummer, herunder kommunkode,

SE-numre,

og evt. oplysning om ejendommens anvendelse til erhverv eller bolig og lignende.

Bilbogen:

1. oplysninger fra Centralregistret for Motorkøretøjer (CRM):

– mærkekode

2. Visse oplysninger, der allerede i dag registreres i personbogen:

– stelnummer

– beskrivelse af køretøjet (farve, særlige ændringer m.v.)

– årgang

– registreringsnummer

3. Andre oplysninger fra CRM (videregives kun i form af anmærkninger, jf. lovforslagets § 1, nr. 28, (§ 42 f., stk. 2, 2. pkt.):

SE-numre

CPR-numre (videregives ikke).

Personbogen:

SE-numre

CPR-numre (videregives ikke).

Efter forslaget til ny § 50, stk. 2, i tinglysningsloven (lovforslagets § 1, nr. 42), kan justitsministeren fastsætte bestemmelser om, at sådanne oplysninger skal fremgå af de dokumenter, der anmeldes til tinglysning.

3) Anvendelsen af edb-informationssystemet (*videregivelse af oplysninger*) begrænses ved loven til de beskyttelsesværdige formål, der er begrundelsen for tinglysningslovens offentlighedsprincip.

Dette indebærer følgende:

a) den hidtidige anvendelse af tinglysningsoplysninger ved henvendelse til tinglysningskontorerne vil fortsat stå åben for *enkeltpersoner*. Oplysningerne kan formidles ved hjælp af publikumsterminaler på tinglysningskontorerne. Eventuelt kan der, hvis særlige geografiske forhold eller lignende gør sig gældende, skabes adgang via terminaler, der opstilles på f.eks. biblioteker eller kommunekontorer (eventuelt på teknisk forvaltning).

Denne adgang skal ses i lyset af, at de traditionelle tingbøger m.v. (på papir) forsvinder. Justitsministeriet finder det ikke rimeligt, at borgerne skal udelukkes fra som hidtil at kunne konsultere tingbogen, f.eks. i forbindelse med overvejelser om huskøb eller for at undersøge servitutforhold vedrørende naboejendomme o.l. Endvidere indebærer ordningen en let adgang til egen acces.

I tiden fra etableringen af bil- og personbogen til færdiggørelsen af den elektroniske tingbog i alle retskredse vil det ikke være muligt overalt i landet at give personer adgang til bil- og personbogen via publikumsterminaler på tinglysningskontorerne. Dette overgangsproblem vil eventuelt kunne løses ved at give vederlagsfri skriftlig oplysning til disse personer, eller ved at give telefonisk oplysning eller lignende. Erhvervsmæssig anvendelse vil i over-

gangsperioden kunne ske mod gebyr også ved f.eks. digital telefonoplysning.

b) ekstern terminaladgang må i øvrigt kun gives til – *offentlige myndigheder* til brug for deres virksomhed,

– *private virksomheder og organisationer*, herunder advokater, kreditinstitutter (d.v.s. foretagender, hvis virksomhed består i fra offentligheden at modtage indlån eller andre midler, der skal tilbagebetales, samt i at yde lån for egen regning, altså navnlig penge- og realkreditinstitutter), ejendoms-mæglere og ejendomshandlere, forsikringsselskaber, landinspektører og andre, som i erhvervsmæssigt øjemed udfører opgaver vedrørende overdragelse, forsikring, retsforfølgning og retsforhold i øvrigt samt belåning af fast ejendom og løsøre eller fysisk råden over fast ejendom. Der vil ikke kunne gives terminaladgang til kreditoplysningsbureauer.

– branche- og forbrugerorganisationer, der yder rådgivning i forbindelse med de ovenfor nævnte opgaver. Som eksempel på sådanne forbrugerorganisationer kan nævnes Forbrugerrådet og Forenede Danske Motorejere.

Det forudsættes, at teknologien i forbindelse med edb-formidling kan tilpasses udviklingen, eventuelt ved digital telefonoplysning, når det i øvrigt sker med de anførte begrænsninger.

Begrænsningerne omfatter alene edb-formidling af oplysninger. Der vil således fortsat kunne rekvireres tingbogsattester m.v. på papir og foretages offentliggørelse svarende til ordningen med Tingbladet, herunder i en moderniseret udformning, jf. nærmere nedenfor i nr. 6).

Efter den foreslåede ordning vil de pågældende virksomheder m.v. ikke kunne overlade adgangen til terminalsøgning til andre, herunder deres kunder. Derimod er det ikke udelukket, at virksomheden som et led i normal forretningsgang kan overlade kunden oplysninger, som man har fået ved terminal-søgning, herunder i form af udskrifter, skærmprent m.v.

4) *Historiske oplysninger*, dvs. oplysninger, der i overensstemmelse med tinglysningslovens regler slettes eller aflyses, skal slettes i vedkommende registre og overføres til et særligt register.

Fra dette »historiske« register videregives oplysninger efter forslaget kun til brug i konkrete retsforhold, hvor rekvirenten kan dokumentere en retlig interesse i oplysningerne. Retlig interesse vil f.eks. foreligge, når en advokat rekvirerer oplysninger til brug for retssager eller i øvrigt til rådgivning af sin klient, samt når f.eks. et realkreditinstitut eller et pengeinstitut ved vurderingen af en låneansøgning i

særlige tilfælde har behov for oplysning om tidligere rettigheder.

En undtagelse fra kravet om retlig interesse gøres dog med hensyn til adkomstoplysninger, der generelt må anses for at være af mindre beskyttelsesværdig karakter end andre oplysningstyper, og som allerede i dag rekvireres af tinglysningsvæsenets brugere i ikke ubetydeligt omfang.

Den, som oplysningerne angår, vil uden at skulle dokumentere en retlig interesse kunne få egen adgang til også de historiske oplysninger.

5) Der må som udgangspunkt ikke ske *samkøring* af tinglysningsregistre med private eller andre offentlige edb-registre.

Lovforslaget gør undtagelse herfra med hensyn til anvendelse af registre til *edb-mæssig sammenstilling* af oplysninger med oplysninger fra andre ejendomsdataregistre. En sådan sammenstilling indebærer ikke, at oplysninger overføres fra det ene register til det andet. Der er alene tale om, at man på en måde, der er terminalteknisk hensigtsmæssig, muliggør, at brugeren kan kalde oplysninger fra flere registre frem på skærmen i en sammenhæng, der giver de samlede oplysninger, som brugeren har behov for.

Edb-mæssig sammenstilling er ved lov nr. 275 af 8. maj 1991 om ændring af lov om bygnings- og boligregistrering forudsat med hensyn til oplysninger fra BBR-registret, Det fælleskommunale ejendomsdatasystem, Københavns Kommunes Ejendomsdatasystem, Matrikelregistret, Planregistret, Statens Salgs- og Vurderingsregister m.fl. Det er herved forudsat, at der er tale om offentligt tilgængelige oplysninger.

Sammenstilling med hensyn til tinglysningsregistrenes oplysninger vil efter lovforslaget kræve, at følgende betingelser er opfyldt:

- at alle de pågældende oplysninger er offentligt tilgængelige,
- at tilgængelighedsbetingelserne er opfyldt i forhold til hvert af de pågældende registre,
- at rekvirenten hører til de professionelle brugere (offentlige myndigheder og visse virksomheder m.v.), der er nævnt i den foreslåede § 50 c, stk. 3, nr. 1–2 (lovforslagets § 1, nr. 43).

Med hensyn til samkøring gøres efter lovforslaget endvidere følgende undtagelser fra forbuddet:

a) Til brug ved konverteringen og løbende ajourføring kan til tinglysningsregistre overføres relevante oplysninger fra andre edb-registre i det omfang, sådanne oplysninger efter forslaget almindelige bestemmelser optages i tinglysningsregistre.

b) Til brug ved bilbogens førelse etableres direkte terminaladgang for tinglysningspersonalet til CRM, således at oplysninger kan overføres maskinelt til

bilbogens register i overensstemmelse med pkt. a, smh. ovenfor nr. 2) om bilbogen. Andre oplysninger fra CRM benyttes alene til brug for den tinglysningsmæssige prøvelse og videregives kun i form af anmærkninger.

6) Der må som udgangspunkt ikke videregives *masseoplysninger*, jf. dog straks nedenfor, nr. 7). Ved masseoplysninger forstås en registeroplysning, der omfatter flere ejendomme, biler eller personer.

7) Lovforslaget indeholder i § 1, nr. 42 (§ 50, stk. 1), en bestemmelse, hvorefter oplysninger i adkomst-dokumenter og pantebreve vedrørende fast ejendom gøres offentligt tilgængelige efter justitsministerens nærmere bestemmelse.

Formålet hermed er at muliggøre en offentliggørelse, der tjener samme formål som Tingbladet, men sker på en mere tidssvarende og effektiv måde.

En ny ordning på dette område, herunder for bilbogen og personbogen for så vidt angår pantebreve, kunne i princippet tænkes tilrettelagt på følgende måder:

a) Fortsat udgivelse af Tingbladet indtil videre,
b) En abonnementsordning, hvorefter der kan rekvireres udskrifter (på papir) med tilsvarende oplysninger efter eget valg for en eller flere retskredse, perioder og dokumenttyper.

c) En abonnementsordning svarende til pkt. b), men således at oplysningerne leveres på edb-medium.

d) En abonnementsordning, hvorefter der kan forudbestilles meddelelser om de pågældende dokumenter på bestemt angivne matrikelnumre. Dette kan ske ved rekvirering via terminal således, at der fra edb-tinglysningsystemet i påkommende fald sendes en udskrift på print. Eventuelt kan meddelelsen i stedet ske i form af en avis om, at der er forekommet en – uspecificeret – bevægelse, der derefter kan undersøges via terminal.

e) En abonnementsordning som efter pkt. d), men således at oplysningerne leveres på edb-medium.

Justitsministeriet finder imidlertid, at der af hensyn til beskyttelse af de pågældende personer alene bør videregives sådanne typer af oplysninger, som offentliggøres i dag. Dette gælder således alene adkomstdokumenter og pantebreve vedrørende fast ejendom samt pantebreve vedrørende løsøre, herunder biler. Andre oplysninger, herunder navnlig om retsforfølgning, holdes altså uden for ordningen.

Endvidere bør oplysninger alene videregives på papir i form af en videreførelse af Tingbladet, jf. pkt. a), eller i forbindelse med en abonnementsordning efter enten pkt. b) eller d).

De særlige abonnementsordninger kan efter for-

slaget kun benyttes af de professionelle brugere (offentlige myndigheder og visse virksomheder m.v.).

8) De oplysninger, der videregives, må efter lovforslaget kun *benyttes til nærmere angivne formål*. Oplysningerne må således ikke benyttes til opdyrkning af nye kundeforhold eller i øvrigt til andre formål end overdragelse, forsikring, retsforfølgning og retsforhold i øvrigt, belåning af fast ejendom og løsøre, fysisk råden over fast ejendom og kreditvurdering.

9) Der skal efter forslaget iværksættes særlige foranstaltninger med henblik på at sikre, at oplysningerne er *fuldstændige og rigtige*, samt med henblik på *datasikkerhed*.

Justitsministeren fastsætter efter forslaget almindelige bestemmelser om disse forhold. Inden reglerne fastsættes, skal der indhentes en udtalelse fra Registertilsynet.

I de administrativt fastsatte bestemmelser vil der bl.a. blive fastsat regler om, hvilke indgangsnøgler (søgekriterier), der kan anvendes i edb-informations-systemet. Der vil herved blive lagt vægt på hensynet til beskyttelse af enkeltpersoner.

Følgende indgangsnøgler forudsættes anvendt:

Fast ejendom:

Matrikelbetegnelsen (matrikelnummer og ejerlav, herunder i form af ejerlavskode).

Ejendommens postadresse, herunder postnummer.

Ejendomsstamnummer.

Tinglysningsvæsenets egne nummersystemer (ejerlejligheder m.v., dagbognumre).

SE-numre.

Bilbogen:

Stelnummer.

Debitors (typisk ejerens) navn og adresse.

Registreringsnumre (kun til tinglysningsvæsenets interne brug samt til professionelle brugere, dvs. ikke til »publikumsterminaler«).

CPR-numre (videregives ikke).

SE-numre.

Personbogen:

Person- og virksomhedsnavne og adresser

CPR-numre (videregives ikke).

SE-numre.

I forbindelse med anvendelse af CPR- eller SE-numre, kan det af tekniske grunde være nødvendigt, at edb-systemet »bekræfter« det anvendte nummer over for brugeren, men nummeret optages ikke i de egentlige skærbilleder eller i udskrifter m.v.

10) I Europarådskonventionen og EF-kommissionens direktivudkast, jf. pkt. 7.2., forudsættes det, at der i almindelighed etableres et *eksternt tilsyn* med edb-registre.

Registertilsynet har overfor Justitsministeriet anbefalet, at der fastsættes bestemmelser om eksternt tilsyn med den teknisk-administrative behandling af tinglysningssystemernes oplysninger.

Justitsministeriet er enig i, at der i forbindelse med oprettelsen af et edb-tinglysningssystem bør etableres et tilsyn. Tinglysning varetages af domstolene, og Justitsministeriet finder det derfor rigtigst, at dette tilsyn henlægges til landsretspræsidenterne.

Beslutninger om registrering (tinglysning) og om videregivelse af oplysninger fra edb-registrene, i praksis navnlig efter reglerne i den foreslåede § 50 c, stk. 3-7, er judicielle afgørelser, der kan indbringes for landsretten ved kære. Tilsynet vil derfor alene omfatte den teknisk-administrative behandling af oplysningerne m.v., herunder overholdelsen af de regler om datasikkerhed, som vil blive fastsat efter forslaget til § 50 d, stk. 1 (lovforslagets § 1, nr. 43).

Efter forslaget skal landsretspræsidenterne føre tilsyn med tinglysningssystemerne efter regler, der fastsættes af justitsministeren. Disse regler skal efter den foreslåede bestemmelse forhandles med landsretspræsidenterne og Registertilsynet. Tilsynet bør bl.a. indebære stikprøvevis inspektion på tinglysningssystemerne samt behandling af eventuelle klager, f.eks. over, at sikkerhedsforanstaltningerne ved et tinglysningssystem er utilstrækkelige.

Landsretspræsidenternes afgørelser kan efter forslaget til § 50 d, stk. 2, ikke rekreres. Bestemmelsen vedrører ikke domstolens kompetence i henhold til grundlovens § 63.

Det forudsættes, at tilsynsordningen i løbet af et par år tages op til revision, herunder i lyset af domstolenes øvrige edb-anvendelse. I denne forbindelse vil det blive overvejet, hvordan en mere permanent tilsynsordning med retternes edb-systemer, herunder landsretternes edb-systemer, bør udformes.

7.5. Forsøg m.v.

Forslaget bygger på det generelle princip, at der som hovedregel ikke videregives oplysninger fra tinglysningens registre på edb-medium. De oplysninger, der kan videregives, kan fås via dataskærm eller edb-udskrift, men kan ikke overføres direkte til brugernes egne edb-systemer til videre behandling (samkøring).

En række af brugerorganisationerne, herunder Realkreditrådet, Finansrådet og Den Danske Landinspektørforening, har overfor Justitsministeriet udtrykt betænkelighed ved de begrænsninger, der herved skabes for en rationel anvendelse af ny teknik. Begrænsningerne kan føre til en samfundsøkonomisk mindre god udnyttelse såvel af de meget store investeringer i effektivisering gennem ny teknologi, der allerede er gjort i både den offentlige og den pri-

vate sektor, som af de betydelige nye investeringer, som edb-tinglysningssystemet kræver. Anvendelsen af edb-tinglysningssystemet bør således efter de nævnte organisationers opfattelse ses i sammenhæng med de omfattende bestræbelser, der i de senere år er gjort herhjemme for at sikre en rationel og koordineret edb-anvendelse med hensyn til ejendomsdata, bl.a. ved den ændring af BBR-loven, der er gennemført ved lov nr. 275 af 8. maj 1991. Disse bestræbelser må efter international målestok betegnes som ret enestående.

Justitsministeriet er enig i, at samfundsøkonomiske hensyn taler for så vidt muligt at tillade udveksling i elektronisk form uden særlige tekniske hindringer i alle de tilfælde, hvor tinglysningssystemer bør udveksles.

Justitsministeriet finder derfor, at ovennævnte synspunkter bør indgå med vægt i overvejelserne om den videreudvikling i retning af en mere komplet elektronisk model, som er forudsat ved lovudkastet. Synspunkterne vil derfor blive inddraget i afgrænsede forsøg med datakommunikation for så vidt angår oplysninger til tinglysningssystemet, herunder med henblik på en eventuel afskaffelse af realkreditpantebreve af papir. Disse forsøg er omtalt ovenfor i afsnit 5.2.2.

For at sikre et fyldestgørende beslutningsgrundlag med hensyn til den videre udvikling foreslås endvidere, at der gives mulighed for forsøg med elektronisk videregivelse af oplysninger, d.v.s. oplysninger, der videregives fra tinglysningssystemet. Formålet med denne type forsøg skal være at undersøge, hvilke principielle og praktiske problemer, der er forbundet med en sådan videregivelse, herunder hvorledes lovudkastets almindelige principper om registerbeskyttelse bedst kan varetages ved elektronisk videregivelse.

På denne baggrund vil de pågældende forsøg være undergivet følgende begrænsninger:

- a) Der videregives alene oplysninger til et realkreditinstitut.
- b) Videregivelsen sker i overensstemmelse med lovudkastets almindelige regler, bortset fra reglerne om videregivelsens form, samkøring og masseoplysninger. Bl.a. skal reglerne om, hvilke oplysningstyper, der kan videregives, og om anvendelsen af oplysningerne, overholdes.

Heraf følger, at oplysninger, der under forsøget overføres elektronisk til et realkreditinstituts edb-systemer, ikke må anvendes til opdyrkning af nye kundeforhold eller i systematisk kontroløjemed. Det forudsættes således, at realkreditinstituttet kun anvender oplysningerne i tilfælde, hvor en konkret lånesag eller et lån i det pågældende institut giver anledning til sagsbehandling.

c) For at sikre, at reglerne bliver overholdt, fastsætter justitsministeren særlige kontrolforanstaltninger, herunder om inspektion og anden form for kontrol med realkreditinstituttets edb-systemer og anvendelsen heraf.

d) Forsøget følges af en arbejdsgruppe med deltagelse af de berørte myndigheder og institutioner m.v.

e) Efter en 2-årig forsøgsperiode udarbejdes der en redegørelse, som i givet fald skal danne grundlag for senere forslag om ændringer af de nu foreslåede lovbestemmelser.

Der vil således ikke være mulighed for at tage yderligere skridt med hensyn til elektronisk videregivelse, før Folketinget på grundlag af erfaringerne med det afgrænsede forsøg har haft lejlighed til at tage stilling til, på hvilke nærmere betingelser en udvidet anvendelse eventuelt bør tillades.

Det forudsættes, at forsøget tilrettelægges med henblik på en bred udnyttelse af erfaringerne. Tilrettelæggelsen bør derfor også ske i lyset af behovene hos andre brugergrupper end realkreditinstitutter, f.eks. pengeinstitutter og offentlige myndigheder, herunder kommunerne, ligesom det bør overvejes, om der er behov for andre forsøg.

Forsøget skal således til brug for de nødvendige politiske overvejelser munde ud i en samlet redegørelse om erfaringer, behov og mål med hensyn til elektronisk videreudvikling af tinglysningsystemet. På denne baggrund vil den arbejdsgruppe, som skal stå for forsøget, blive sammensat med repræsentanter for alle berørte brugerorganisationer m.v.

7.6. Den videre udvikling af informationssystemet.

Som anført i pkt. 5.2.8.1 – 2. vil der kunne opnås væsentlige rationaliseringer og serviceforbedringer vedrørende overdragelse af fast ejendom og med hensyn til offentligt retlige rådighedsbegrænsninger vedrørende fast ejendom.

Forslagene herom i Betænkning nr. 1177/1989 drejer sig bl.a. om anvendelse af vurderingssummer, elektronisk overførelse af oplysninger fra tinglysningsystemet til ejendomsskattesystemerne og kommunerne, samt en hensigtsmæssig elektronisk forbindelse mellem tinglysningsvæsenets informations-system og andre ejendomsdatasystemer, sådan at oplysninger om offentligt retlige rådighedsbegrænsninger kan skaffes frem i sammenhæng med tinglysningsoplysninger.

Som omtalt i pkt. 5.2.8.1 – 2., vil nogle arbejdsgrupper få til opgave at udarbejde forslag vedrørende sådanne moderniseringer, der i givet fald vil kræve lovændringer. Spørgsmålet om databeskyttelse i disse henseender vil således blive gjort til genstand for nærmere overvejelse på et senere tidspunkt.

8. Tilrettelæggelse af edb-omlægningen m.v., ikrafttrædelses- og overgangsregler.

8.1. Tilrettelæggelse af omlægningen til edb.

Ved tilrettelæggelsen af edb-tinglysningsprojektet vil Justitsministeriet sigte mod, at fordelene ved edb-tinglysning kan opnås hurtigst muligt.

Derfor bør edb-systemet med hensyn til *fast ejendom* sættes i drift i den enkelte retskreds, så snart konverteringen er gennemført dér. Når de sidste retskredse til sin tid er færdige med konverteringen, vil edb-tinglysning således i store dele af landet allerede have fundet sted i flere år.

Med hensyn til *bil- og personbogen* bør den nye ordning følges på landsplan, så snart de organisatoriske og tekniske forudsætninger er til stede.

Den hidtidige projekt- og brugerarbejdsgruppe, der har udarbejdet Betænkning nr. 1177/1989, vil blive opretholdt som led i den projektorganisation, der skal stå for omlægningen.

8.2. Ikrafttrædelses- og overgangsregler.

8.2.1. Fast ejendom.

Omlægningen til edb vil ske retskreds for retskreds og strække sig over ca. 8 år. De gældende bestemmelser vedrørende tinglysning med hensyn til fast ejendom må derfor nødvendigvis gælde ved siden af de nye regler om edb-tinglysning m.v. i nogle år.

Det foreslås derfor, at justitsministeren bemyndiges til at fastsætte ikrafttrædelsestidspunktet for den enkelte retskreds, efterhånden som konverteringen m.v. gennemføres.

En række af de foreslåede bestemmelser har imidlertid karakter af forberedende foranstaltninger i forbindelse med edb-projektet eller af forenklinger i øvrigt. Disse bestemmelser kan anvendes allerede nu, og foreslås sat i kraft for hele landet den 1. juli 1992.

8.2.2. Bilbogen.

Efter lovforslagets § 5 vil justitsministeren kunne sætte reglerne om bilbogen i kraft, når det nye edb-system er klar til at fungere.

Det foreslås, at allerede tinglyste pantebreve i biler skal bevare den beskyttelse, der følger af tinglysningen. Samtidig foreslås imidlertid en konverteringsordning med henblik på at få sådanne pantebreve overført til bilbogen, således at de nye regler får fuld virkning efter en 2-årig overgangsperiode.

Konverteringen af pantebreve lettes derved, at efterhånden op mod 50% af de eksisterende pantebreve vedrørende biler er tinglyst på blanketter, som er indrettet med henblik på bilbogen.

En konvertering på grundlag af personbogen må antages at føre til, at stort set alle tinglyste pantebreve i biler m.v. overføres til det nye system. Der vil imidlertid kunne tænkes enkelte pantebreve, som ikke kan konverteres, eller som konverteres med fejl m.v., og der foreslås derfor en regel om, at godtroende erhververe, der lider tab ved at måtte respektere sådanne ældre tinglyste pantebreve, som de ikke har kunnet få oplysning om i bilbogen, efter udløbet af den 2-årige overgangsperiode skal kunne få erstatning af statskassen efter reglerne i tinglysningslovens §§ 34-35.

Med hensyn til ejendomsforhold og udlæg foreslås en 2-årig overgangsperiode for rettigheder, der er stiftet inden lovens ikrafttræden, således at de inden for denne frist skal anmeldes til tinglysning i bilbogen for at bevare deres retsstilling efter overgangsperiodens udløb.

Med hensyn til pant i biler efter reglerne i tinglysningslovens § 37 og § 47 b, stk. 2, samt rettigheder efter retsplejelovens § 518, stk. 2, foreslås, at sådanne rettigheder, som inden lovens ikrafttræden har opnået gyldighed mod aftaler og mod retsforfølgning efter de herom gældende regler, bevarer deres gyldighed i overensstemmelse med de hidtidige regler. Efter forslaget vil indehavere af sådanne rettigheder kunne få tinglyst pantebreve i bilerne uden tinglysnings- og stempelafgift.

Der henvises til lovforslagets §§ 7-9.

De særlige overgangsregler vedrørende bilbogen bygger i det hele på forslagene i Betænkning nr. 1190/1990, jf. betænkningens kapitel 6.7.

8.2.3. Personbogen.

Efter lovforslagets § 8 vil justitsministeren kunne sætte bestemmelserne om personbogen i kraft, når edb-systemet m.v. er klar til at blive taget i brug.

Der er ikke behov for særlige overgangsbestemmelser med hensyn til personbogen.

8.3. Tilrettelæggelse af konverteringen til edb.

Det foreslås, at justitsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om konverteringen af *tingbogen* og *personbogen* til edb, jf. lovforslagets § 6.

For så vidt angår bilbogen foreslås det i lovforslagets § 7, at der administrativt skal kunne fastsættes regler om, hvordan oplysninger til brug ved konverteringen af pantebreve i biler kan fremskaffes. Det vil f.eks. kunne ske ved henvendelse til fordringshaver, skyldner eller andre. Giver de pågældende ikke de oplysninger, der skal bruges, kan der for fordringshaveren blive tale om udslettelse af pantebrevet og for skyldneren om bødestraf.

Om de særlige tekniske problemer vedrørende etablering af bilbogen henvises til Betænkning nr. 1190/1990, bilag 3, hvor det bl.a. anbefales at gennemføre praktiske forsøg med konvertering. Sådanne forsøg vil blive iværksat hurtigt.

Det vil kunne vise sig vanskeligt at konvertere alle dokumenter inden 2-års fristens udløb, jf. pkt. 8.2.2., navnlig fordi det må påregnes, at en stor del af de eksisterende ejendomsforbehold og udlæg først vil blive anmeldt kort tid før udløbet af fristen. Rettidigt anmeldte rettigheder vil have gyldighed mod senere rettigheder, selv om konverteringen først sker efter udløbet af 2-års fristen. I givet fald vil der i edb-systemet blive givet oplysning om, at systemet ikke er ajour, således at brugerne advares i fornødent omfang.

Konverteringen, navnlig med hensyn til tingbogen, rejser et særligt spørgsmål om, hvem der bør have kompetencen til at træffe afgørelse i tvivlstilfælde, f.eks. om at undlade konvertering af rettigheder.

Det foreslås, at sådanne afgørelser træffes ved retten i Århus, hvor tilrettelæggelsen af konverteringen i øvrigt skal ske. Der henvises til lovforslagets § 6.

Der er herved navnlig lagt vægt på praktiske hensyn vedrørende konverteringsarbejdets tilrettelæggelse og gennemførelse, herunder mulighederne for hurtigt at løse tvivlsspørgsmål m.v. under konverteringen.

Det forudsættes, at den dommer, der får ansvar for konverteringen, forud for tilrettelæggelsen af konverteringsarbejdet for den enkelte retskreds retter henvendelse til den stedlige tinglysningsdommer med henblik på en drøftelse af eventuelle særlige forhold i retskredsen, praktiske spørgsmål o.lign.

Om de øvrige organisatoriske og ressourcemæssige spørgsmål henvises til pkt. 9 nedenfor om lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser.

9. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser.

9.1. Indledning.

Etableringsudgifterne ved det samlede edb-tinglysningsprojekt andrager ca. 375 mio. kr., jf. nærmere nedenfor, pkt. 9.3.1.1.

Projektet foreslås finansieret ved en kombination af besparelser og indtægter samt afgifter for tinglysningsforretninger.

En særlig projektorganisation vil stå for gennemførelse af edb-projektet. Ved den nærmere tilrettelæggelse af projektet vil det blive tilstræbt, at alle egnede projekt- og driftsopgaver udbydes.

Der gennemføres endvidere den fornødne koordination af projektopgaverne vedrørende henholdsvis tinglysningsprojektet og landsdækkende edb-projekter på domstolenes andre arbejdsområder.

9.2. *Personalemæssige konsekvenser.*

9.2.1. *Nye personalemæssige ressourcer.*

9.2.1.1. *Projektopgaver m.v. (midlertidigt personale).*

Gennemførelsen af det samlede edb-tinglysningsprojekt vil stille betydelige krav til projektorganisationen.

Der foreslås i forbindelse med projektet oprettet et særligt projektsekretariat med 15 medarbejdere, herunder en chef i bevillingslønramme 38 og en souschef i bevillingslønramme 36. Projektsekretariatet vil organisatorisk blive placeret under Justitsministeriets departement.

Til uddannelsesaktiviteter og vikarbistand i forbindelse med uddannelsesfravær kræves endvidere 3 årsværk (Ø) i hvert af de 8 projektår.

Den juridiske forberedelse af konverteringsarbejdet foreslås henlagt til to midlertidige centre for retskredsene i henholdsvis Østre og Vestre landsretskreds (København og Århus). Det samlede personale svarer til 40 årsværk (Ø) i 8 år, dog således at der gennemføres en gradvis opbygning og en gradvis aftrapning af denne del af den samlede projektorganisation i den sidste del af projektets gennemførelses-tid.

Endvidere kræver opgaver i tilknytning til projektet 2 årsværk (Ø) i projektets første 2 - 3 år i Justitsministeriets departement.

9.2.1.2. *Driftsopgaver (permanent personale).*

Efterhånden som projektet færdiggøres, vil projektorganisationen gradvis kunne omdannes til den nødvendige driftsorganisation (teknik, systemvedligeholdelse, kontraktsadministration m.v.), svarende til ca. 12 årsværk, herunder chef og souschef.

Til det centrale tinglysningskontor for bil- og personbogen foreslås oprettet en dommerstilling i bevillingslønramme 37, en retsassessorstilling i bevillingslønramme 36 som souschef samt 31 andre medarbejdere (Ø). Disse stillinger placeres ved Retten i Århus.

9.2.2. *Personalebesparelser.*

I takt med gennemførelse af det samlede edb-tinglysningsprojekt vil der være en række personalemæssige besparelser inden for tinglysningsvæsenet.

Det anslås i Betænkning nr. 177/1989, at edb-tinglysningsystemet for fast ejendom vil føre til en re-

duktion af arbejdskraftforbruget på tinglysningskontorerne ved byretterne i størrelsesordenen 15-20 % under forudsætning af bl.a. afskaffelse af telefoniske tingbogsoplysninger. Dette svarer med det nuværende personaleforbrug i tinglysningskontorerne (ca. 325 årsværk) til en besparelse på ca. 56 årsværk, når det landsdækkende system er etableret.

Med hensyn til den samlede virkning af bil- og personbogen anslås i Betænkning nr. 1190/1990, at personaleforbruget ved den centrale tinglysningsafdeling på ca. 33 årsværk modsvares delvis af en besparelse i det hidtidige personaleforbrug ved de lokale tinglysningskontorer på ca. 28 årsværk. Det bemærkes i denne forbindelse, at forslaget om bilbogen indebærer, at tinglysningsopgaverne vedrørende biler m.v. bliver væsentligt forøget.

Der regnes således med en besparelse som følge af centraliseringen i størrelsesordenen 28 årsværk.

I det samlede projekt indgår anskaffelse af edb-systemer og edb-udstyr til brug for byretternes opgaver på andre områder end tinglysningskontorerne. Til denne anskaffelse foreslås en ramme på 40 mio. kr., jf. nedenfor pkt. 9.3. Som følge af den hermed forbundne rationalisering påregnes en personalebesparelse, der i takt med edb-systemernes indførelse vil stige til ca. 50 årsværk årligt, svarende til en årlig besparelse på 10 mio. kr.

Den samlede årlige besparelse udgør herefter ca. 134 årsværk. Som anført ovenfor, pkt. 9.2.1, vil der være behov for ca. 45 nye, permanente stillinger. Projektet vil herefter som helhed over 8 år give en nettopersonalebesparelse stigende til 90 årsværk årligt ved projektperiodens udløb. I de første år vil der være et midlertidigt merforbrug, som i 1992 vil blive søgt kompenseret inden for Justitsministeriets samlede lønsumsrammer.

De midlertidige stillinger til konverteringsopgaver vil indgå i udmøntningen af de personalemæssige besparelser ved det samlede tinglysningsprojekt. Der sigtes således mod, at personalereduktioner i videst muligt omfang kan gennemføres ved naturlig afgang, herunder efter midlertidig beskæftigelse med projektopgaver o.lign.

9.3. *Økonomiske konsekvenser.*

9.3.1. *Udgifter.*

9.3.1.1. *Etableringsudgifter.*

Det samlede edb-tinglysningsprojekt forudsætter etablering af edb-systemer og anskaffelse af edb-udstyr til alle byretter samt det centrale tinglysningskontor for bil- og personbogen.

Hertil kommer udgifter navnlig til konverteringen og projektorganisationen.

Endvidere indgår i det samlede projekt en rammebevilling på 40 mio. kr. til anskaffelse af edb-udstyr og edb-systemer til brug for andre opgaver end tinglysning. Der henvises til Betænkning nr. 1177/1989, kapitel 3.VII.

Der tilstræbes hermed en mærkbar forøgelse af indførelsestakten med hensyn til edb ved domstolene. Den foreslåede økonomiske ramme vil dække det umiddelbare behov herfor. Med henblik på det lidt længere sigt forudsættes domstolenes edb- anvendelse generelt vurderet bl.a. i lyset af den igangværende konsulentundersøgelse af domstolenes administration.

På grundlag af de nærmere forslag i betænkningerne fra 1989 og 1990, justeret for den efterfølgende tekniske og prismæssige udvikling, kan anslås følgende etableringsudgifter:

Fast ejendom:	309,2 mio. kr.
Bil- og personbogen:	26,7 mio. kr.
Andre funktioner:	40,0 mio. kr.
I alt:	375,9 mio. kr.

9.3.1.2. Driftsudgifter.

Driftsudgifterne omfatter navnlig udgifter til personale og edb-driftsopgaver m.v.

I driftsudgifterne er ikke indregnet merudgifter med hensyn til edb til andre områder end tinglysningen, idet projektet på dette punkt har karakter af et engangsbetøb til styrkelse af retsvæsenets almindelige driftsbevillinger til brug for teknologi.

Der indgår heller ikke i driftsudgifterne afskrivning af det edb-udstyr m.v., der anskaffes til tinglysningen.

De årlige driftsudgifter som følge af edb-tinglysning ved det fuldt udbyggede system for hele landet kan herefter på grundlag af betænkningernes overslag og forudsætninger anslås således:

Fast ejendom:	29,3 mio. kr.
Bil- og personbogen:	15,2 mio. kr.
I alt:	44,5 mio. kr.

I overslagene indgår den forøgelse af udgifterne vedrørende det statslige erstatningsansvar for tinglysning, som vil følge af konverteringen af ting-, bil- og personbogen. Merudgiften er på grundlag af betænkningerne fra 1989 og 1990 anslået til 1 mio. kr. årligt, der foreløbig indbudgetteres på retternes driftskonti. Dette skøn er dog i sagens natur behæftet med en betydelig usikkerhed.

9.3.2. Besparelser og indtægter.

9.3.2.1. Besparelser.

De statslige besparelser ved det samlede projekt består i det væsentlige i sparede løn- og overheadomkostninger. Disse besparelser vil kunne udmøntes i takt med gennemførelsen af projektets enkelte dele. Ved det fuldt udbyggede system for hele landet kan de årlige besparelser anslås således:

Fast ejendom:	11,3 mio. kr.
Personbogen:	5,7 mio. kr.
Andre områder:	10,0 mio. kr.
I alt:	27,0 mio. kr.

9.3.2.2. Indtægter (gebyrer).

Med etableringen af edb-informationssystemer for tingbogen og for bil- og personbogen kan der påregnes ikke ubetydelige indtægter ved informationsalg.

Indtægternes størrelse vil afhænge af pris og efterspørgsel. Det er imidlertid meget vanskeligt at vurdere markedet for tinglysningsinformation.

Ved de foretagne beregninger har Justitsministeriet i overensstemmelse med betænkningerne 17/1989 og 1190/1990 lagt til grund, at der ved det fuldt udbyggede edb-tinglysningssystem bliver tale om 2,0 mio. forespørgsler vedrørende tingbogen og 0,3 mio. forespørgsler for bil- og personbogen. Der påregnes på dette grundlag følgende årlige indtægter, når systemet er i drift i hele landet:

Tingbogen:	20 mio. kr.
Bil- og personbogen:	3 mio. kr.
I alt:	23 mio. kr.

Priserne vil blive taget op til revision i lyset af erfaringerne, når informationssystemet har fungeret et stykke tid i de første retskredse.

9.3.2.3. Tinglysningsafgift.

Efter den gældende retsafgiftslov skal der som hovedregel betales 500 kr. for hvert dokument, der anmeldes til tinglysning. Tinglysningsafgiften er senest forhøjet fra 400 til 500 kr. i 1988.

Endvidere skal der betales et gebyr 100 kr. for en tingbogsattest.

Ved indførelsen af et edb-informationssystem må forbruget af tingbogsattester antages at gå mærkbart ned. Provenutabet må antages stige til ca. 12,5 mio. kr. årligt i løbet af gennemførelsesperioden.

Som noget nyt skal ejendomsforbehold og retsfølgning i biler m.v. efter lovforslaget tinglyses. Det vil betyde, at der skal betales tinglysningsafgift for dokumenter herom. Efter de skøn over omfanget af sådanne dokumenter, der er foretaget i Betænkning nr. 1190/1990, vil merprovenuet herfra andrage ca. 50 mio. kr. om året.

Med henblik på finansiering af det samlede edb-tinglysningssprojekt foreslås tinglysningssafgiften forhøjet med 30 kr. pr. dokument.

Nettomerprovenuet fra tinglysningssafgiften ved en sådan forhøjelse anslås herefter at udgøre ca. 20 mio. kr. i 1992 og i størrelseordenen 85 mio. kr. årligt i projektperioden.

9.4. *Sammenfatning.*

Det er vanskeligt at give et overblik over edb-tinglysningssprojektets økonomiske konsekvenser. Det skyldes, at de forskellige poster ændrer sig, tildels i forskellig retning, i løbet af den samlede, 8-årige gennemførelsesperiode. Hertil kommer, at der i løbet af perioden til etableringsudgifterne gradvis kommer stigende driftsudgifter.

Når hele projektet er gennemført, vil driften af edbtinglysningssystemet som følge af besparelser og indtægter (gebyr) for informationssalg kunne hvile i sig selv.

Hertil kommer merprovenuet af tinglysningssafgiften.

De anførte økonomiske overslag er angivet i prisniveau oktober 1991, excl. moms.

De foretagne beregninger må bl.a. under hensyn til projektets karakter, omfang og gennemførelsesperiode tages med en række naturlige forbehold. Beregningerne er endvidere foretaget under forudsætning af, at omfanget og sammensætningen m.v. af byretternes samlede opgaver ikke ændres.

Der vil på den baggrund kunne være behov for at revidere de samlede økonomiske og administrative konsekvenser, når projektet har været i gang i en periode, herunder navnlig når resultatet af de forudsatte udbudsforretninger kendes.

Konsekvenserne af en sådan revision, der eventuelt må foretages i flere omgange, vil i givet fald finde sted på de årlige bevillingslove.

10. *Høring m.v.*

Et udkast til dette lovforslag har været til høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Amsrådsforeningen, Assurandør-Societetet, Automobilimportørernes Sammenslutning, Boligministeriet, Camping Branchen, Centralforeningen af Autoreparatører i Danmark, Danmarks Automobilforhandlerforening, Dansk Bilbranches Auktionholderforening, Dansk Ejendomsmæglerforening, Danske Vognmænd, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Finansministeriet, Finansrådet, Finanstilsynet, Forbrugerrådet, Forenede Danske Motorejere, Frederiksberg Kommune, Det Danske Handels-

kammer, Handels- og Kontorfunktionærernes Fagforbund, Det Centrale Handicapråd, Indenrigsministeriet, Industriministeriet, Kort- og Matrikelstyrelsen, Københavns Byret, Københavns Kommune, Landbrugsministeriet, Den Danske Landinspektørforening, Miljøministeriet, Motorcykelbranchens Landsforbund, Politidirektøren i København, Politimesterforeningen, Realkreditrådet, Registertilsynet, Retten i Aalborg, Retten i Odense, Retten i Århus, Rigsadvokaten, Rigsarkivet, Rigspolitichefen, Rigsrevisionen, De Samvirkende Invalideorganisationer, Socialministeriet, Søfartsstyrelsen, Sø- og Handelsretten, Told- og Skattestyrelsen, Vestre Landsret, Østre Landsret.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1

Til nr. 1

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 2 og 3

Ved de foreslåede bestemmelser skabes der mulighed for, at offentliggørelse af tingbogsdokumenter kan ske på anden måde end ved offentliggørelse i Tingbladet. Herved vil det være muligt at udnytte edb-systemets nye muligheder.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 42, og til de almindelige bemærkninger, pkt. 7.4.

Til nr. 4.

Tingslysningsslovens § 9, stk. 3, angiver en række krav til, hvilke oplysninger et tinglysningssdokument vedrørende fast ejendom skal indeholde.

Justitsministerens adgang til at bestemme, at der på tinglysningssdokumenter skal anføres blad i tingbogen i stedet for ejendommens matrikelnummer, er aldrig udnyttet. Denne bemyndigelse vil være overflødig med indførelsen af den elektroniske tingbog, og foreslås derfor ophævet.

Med hensyn til de få tilbageværende umatrikulerede arealer kan anmelderen som hidtil nøjes med at beskrive arealet, hvorefter tinglysningsskontoret giver arealet et løbenummer.

Det foreslås, at anmelderens eventuelle telefonnummer skal anføres i tinglysningssdokumenter. Har anmelderen ikke telefon, vil en oplysning herom være tilstrækkelig. Oplysning om telefonnummer vil lette tinglysningsskontorets arbejde, hvis der er brug for at kontakte anmelderen, jf. bemærkningerne nedenfor til forslaget § 1, nr. 7. Telefonnummer vil således i overensstemmelse med forslagene i Betænk-

ning nr. 1177/1989 blive anvendt til identifikation af anmelderen, dennes adresse m.v. Telefonnummer fremgår allerede i dag i vidt omfang af tinglysningsdokumenter og følgeskrivelser. Ordningen hindrer ikke, at man som hidtil kan videresende realkreditpantebreve, der aflyses, til debitor, uden at debtors telefonnummer skal oplyses.

Der henvises til Betænkning nr. 1177/1989, side 36.

Til nr. 5.

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 6.

Det foreslås, at dokumenter, der begæres tinglyst i flere egenskaber, indføres særskilt i dagbogen for hver enkelt af disse, hvilket f.eks. kan være aktuelt ved pantstiftende servitutter. Tinglysning i flere egenskaber kommer på tale, hvis der ved samme dokument stiftes flere forskellige rettigheder.

Denne ordning vil føre til større klarhed, og den stemmer i øvrigt med, at det efter tinglysningslovens § 9, stk. 6, ved påtegning på dokumentet udtrykkeligt skal anføres, for hvilke rettigheder tinglysning begæres. Efter den gældende ordning skal der også udfærdiges tinglysningsgenpart for hver rettighed, jf. tinglysningsbekendtgørelsens § 23, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse gælder i modsætning til tinglysningslovens § 9, stk. 6, også i tilfælde, hvor der stiftes flere rettigheder, uden at nogen af dem er dokumentets hovedegenskab.

Der henvises til Betænkning nr. 1177/1989, side 29 f og bilag 9.

Til nr. 7.

Det foreslås, at justitsministeren kan fastsætte regler om afvisning af dokumenter, der ikke opfylder krav, som ikke i dag er nævnt i tinglysningslovens § 14, stk. 2, men som måtte blive fastsat i henhold til den foreslåede bestemmelse i tinglysningslovens § 50, stk. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 42.

I øvrigt foreslås der enkelte redaktionelle ændringer samt en konsekvensændring som følge af, at dokumenterne fremover skal forsynes med eventuelt telefonnummer, jf. lovforslagets § 1, nr. 4.

Til nr. 8.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at tinglysningsdommeren ikke længere har pligt til efter indførelsen i dagbogen at give dokumentet og genparten påtegning herom. Formålet hermed er at gøre det muligt at anføre dagbogsdato og -nummer samtidig

med tinglysningspåtegningen. Der henvises til bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 12.

Der ændres ikke ved, at dokumenterne *indføres* i dagbogen straks på modtagelsesdagen.

Til nr. 9.

Det foreslås at ophæve den gældende regel om, at tinglysningsdommeren skal bekræfte dokumentgenpartens rigtighed. Denne bekræftelse må anses for at være en unødigt formalitet.

Tinglysningsdommeren vil fortsat have pligt til at sikre sig, at dokument og genpart er identiske. Dette bør i praksis som udgangspunkt ske ved stikprøvevis kontrol, men f.eks. pantebreve med en pantenummer over en vis størrelse bør dog kontrolleres uden undtagelse.

Til nr. 10.

Tinglysningslovens § 15, stk. 2, drejer sig om afvisning af dokumenter fra tingbogen.

Den foreslåede bestemmelse tilsigter at bringe lovtæksten i overensstemmelse med praksis ved tinglysningskontorerne, hvor man ikke sletter afviste dokumenter af dagbogen.

Hensynet til god journalføring tilsiger, at det af dagbogen fremgår, hvilke dokumenter, der er modtaget, uanset om de er blevet tinglyst eller afvist.

Til nr. 11.

Efter tinglysningslovens § 15, stk. 2, 2. pkt., skal et pantebrev altid angive de enkelte foranstående hæftelser.

Det foreslås, at det ved *alle* panterettigheder, bortset fra retspant og lovbestemt pant, skal angives i dokumentet, hvilke foranstående hæftelser, der spekteres. Herved løses den tvivl, som der er i dag med hensyn til behandlingen af pantstiftende servitutter.

Ved retspant forstås panterettigheder, som stiftes ved en juridisk akt, f.eks. udlæg eller konkurs.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 5.2.6.

Til nr. 12.

Ved den foreslåede bestemmelse udvides tinglysningspåtegningen med oplysning om dagbogsdato og -nummer. Herved kan tinglysningskontorets arbejde tilrettelægges mere rationelt. Tinglysningspåtegningen foretages i umiddelbar forlængelse af indførelsen i tingbogen.

Efter den foreslåede affattelse kan tinglysningspåtegninger ske ved enten en traditionel påtegning, en

F. t. l. vedr. tinglysningsloven m.v.

udskrift, der klæbes på dokumentet, eller et print, som påføres dokumentet eller vedhæftes dette.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 8.

Til nr. 13.

Tinglysningslovens § 16, stk. 3, drejer sig om behandlingen af dokumenter, når der er fastsat frister for fjernelse af mangler ved dem.

Det foreslås, at dokumenter, der er tinglyst med frist til berigtigelse af et forhold, når fristen er udløbet ikke skal slettes i dagbogen, men alene i tingbogen.

Om begrundelsen herfor henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 10.

Til nr. 14, 15 og 16.

Det foreslås at ophæve tinglysningslovens ubetingede krav om, at der skal benyttes anbefalet brev ved meddelelser til anmelderen om afvisning m.v. samt ved tilbagesendelse af gældende pantebrev (nr. 14 og 15).

Justitsministeren bemyndiges efter forslaget til at fastsætte regler om, på hvilken måde forsendelse skal ske (nr. 16).

Det følger af forslagene, at *alle* dokumenter fremover skal indføres i dagbogen, der således kommer til at fungere som tinglysningskontorets journal.

Der henvises til bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 10 og 13.

Til nr. 17.

Tinglysningslovens § 17 drejer sig om tingbogens indretning og førelse.

Ved den foreslåede nye affattelse af bestemmelsen foreslås det, at dokumentets udsteder i overensstemmelse med fast praksis ikke *skal* anføres i tingbogen. Dette udelukker ikke, at der anføres oplysning herom, når der er særlig grund til det, f.eks. hvis der er flere udstedere.

Det foreslås endvidere, at det ved betingede rettigheder ikke skal angives, hvad betingelsen går ud på, men alene, at rettigheden er betinget.

Endvidere foreslås det, at anførelse af pantehæftelsers prioritetsstilling skal kunne ske ved nummerering. Pantehæftelser vil dermed i almindelighed kunne anføres i prioritetsorden i den elektroniske tingbog, idet de vil kunne anføres uden særskilt angivelse af de respekterede prioriteter. Kun i tilfælde, hvor prioritetsstillingen ikke fremgår entydigt af tingbogen, bør respektoplysninger o.lign. anføres. Der henvises til Betænkning nr. 1177/1989, side 27 ff, samt de almindelige bemærkninger, pkt. 5.2.3.

Det foreslås endvidere, at pantekreditors adresse ikke længere skal angives i tingbogen. Oplysning om kreditors adresser vil fortsat kunne fremskaffes fra dokumentgenparterne i aktmappen. Dette vil f.eks. kunne være aktuelt ved indkaldelse til tvangsauktion. I praksis er disse adresseoplysninger dog ofte forkerte som følge af senere adresseændringer m.v.

Der henvises til bemærkningerne på side 26 f i Betænkning nr. 1177/1989.

Endvidere foreslås det, at den elektroniske tingbog alene skal indeholde oplysning om aktuelle rettigheder, d.v.s. rettigheder, der er tinglyst uden senere at være afløst eller udslettet. Ved afløsning og udsletning overføres de pågældende rettigheder til et særligt, »historisk« register, jf. lovforslagets § 1, nr. 43 (§ 50 c, stk. 4).

Der henvises til Betænkning nr. 1177/1989, side 48 f og de almindelige bemærkninger, pkt. 5.2.3. og pkt. 7.

Princippet om offentlighed med hensyn til tingbogens oplysninger opretholdes ved den foreslåede bestemmelse, hvorefter der som hidtil efter anmodning udstedes udskrifter af tingbogen.

Justitsministeren bemyndiges ved forslaget til at fastsætte de nærmere regler om udskrifter af den elektroniske tingbog, herunder om bekræftelse af udskrifter, samt om, hvordan udskrifter skal udformes og forsendes. Edb-systemet vil kunne indrettes således, at udskrifter udskrives og forsendes centralt, eventuelt uden underskrift, men på autoriseret udskriftspapir. Der henvises til bemærkningerne herom i Betænkning nr. 1177/1989, side 45 f.

Til nr. 18.

Ved forslaget ophæves nogle bestemmelser om den praktiske håndtering af tingbogens løbblade. Disse bestemmelser mister deres betydning ved indførelsen af edb-tinglysning.

Til nr. 19.

Ved forslaget ophæves adgangen til at opføre flere forskellige – ikke matrikulært sammenhørende – ejendomme på samme blad i tingbogen. Der er ikke praktisk behov for en sådan regel med et edb-system.

Hertil kommer, at fælles ejendomsblade for flere ejendomme ville skabe uklarhed og manglende overensstemmelse med matrikelsystemet og andre ejendomsdatasystemer.

Til nr. 20.

Ændringen er en konsekvens af den foreslåede bestemmelse i § 1, nr. 19.

Til nr. 21.

Bestemmelsen i tinglysningslovens § 20 drejer sig om tinglysningsdommerens udslætning af rettigheder og rettelse af fejl m.v. i tingbogen.

I forbindelse med den almindelige gennemgang af samtlige ejendomsblade ved konverteringen af tingbogen til edb vil denne bestemmelse få stor betydning. Letter man anvendelsen af § 20 fremover, vil det ligeledes medvirke til at bevare den større klarhed, der vil følge af denne almindelige gennemgang og af anvendelsen af edb-systemet i øvrigt.

På denne baggrund foreslås det at lempe reglerne om udslætning af rettigheder, der formentlig, men ikke åbenbart, kan slettes.

Der stilles således efter forslaget ikke længere krav om, at rettighederne i visse tilfælde skal være over 20 år gamle, før de kan slettes.

Det foreslås endvidere at ophæve kravet om, at annoncering efter berettigede skal ske to gange, og om, at særskilt meddelelse til den, der efter tingbogen er berettiget, skal sendes ved anbefalet brev.

Endelig er der foretaget en sproglig forenkling af hele bestemmelsen.

Lempelserne vil bl.a. kunne få betydning for muligheden for at slette servitutter, der bliver uaktuelle i forbindelse med lokalplaner o.l. Ligeledes vil bestemmelsen kunne få betydning i andre tilfælde, hvor man ved ekspedition af et tinglysningsdokument, f.eks. om overdragelse, bliver opmærksom på spørgsmålet om en servituts fortsatte betydning.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 5.2.5.

Til nr. 22 og 23.

Efter tinglysningslovens § 21, stk. 4, skal der anvendes et helt nyt ejendomsblad ved sammenlægning af ejendomme.

Det foreslås, at denne regel ændres, således at oplysningerne i stedet skal samles på en af de sammenlagte ejendomsblade. Denne fremgangsmåde er lettere og sikrere at anvende med et edb-system.

Der er endvidere foretaget visse redaktionelle ændringer af bestemmelserne.

Til nr. 24.

Tinglysningslovens § 22 drejer sig om behandlingen af ejendomme, der udstykkes.

Efter tinglysningslovens § 22, stk. 3, skal tinglysningsdommeren i forbindelse med udstykninger være den udstykkende behjælpelig ved anvendelse af tinglysningslovens § 20, stk. 2, som drejer sig om udslætning af rettigheder, der formentlig er ophørt.

Det fastslås, at tinglysningsdommeren fremover skal bistå den udstykkende ved at anvende *alle* muligheder for udslætning efter tinglysningslovens § 20. Dommeren skal efter omstændighederne vejlede den udstykkende herom.

Til nr. 25.

Efter forslaget skal der oprettes ejendomsblade for nyudstykkede ejendomme samtidig med, at udstykningen noteres på hovedejendommens blad. Notering om udstykningen skal ske straks ved modtagelsen af udstykningsmeddelelse fra matrikelmyndighederne. I første omgang henvises blot til de rettigheder, der er tinglyst på hovedejendommen. Senest ved tinglysning af skøde på den enkelte udstykkede ejendom, anføres de relevante rettigheder på den udstykkede ejendoms blad.

Denne fremgangsmåde indebærer, at udstykninger vil fremgå af tingbogen på det tidligst mulige tidspunkt. Der vil endvidere være overensstemmelse mellem tingbogen og matriklen. Den ændrede fremgangsmåde vil som følge af edb-systemets muligheder ikke medføre nogen arbejdsmæssig belastning af tinglysningskontoret.

Det foreslås endvidere, at § 22 skal finde tilsvarende anvendelse i forbindelse med opdeling af en ejendom i ejerlejligheder, således at opdeling i ejerlejligheder behandles på samme måde som udstykning af grunde. Der skal således bl.a. foretages en vurdering af de servitutter, som er tinglyst på hovedejendommen.

Der henvises til bemærkningerne i Betænkning nr. 1177/ 1989, side 21 ff, samt de almindelige bemærkninger, pkt. 5.2.5.

Til nr. 26.

Tinglysningslovens § 34 drejer sig om statens erstatningspligt for visse fejl i tingbogen eller tinglysningspåtegningen.

Forslaget indebærer, at staten ikke er erstatningsansvarlig for fejl i tingbogens angivelse af en ejendoms adresse.

Begrundelsen herfor er, at adresseoplysninger ikke har tinglysningsmæssig betydning.

Til nr. 27 og nr. 39.

De foreslåede ændringer er en konsekvens af forslaget om indførelse af bilbogen, jf. forslagets § 1, nr. 28.

De foreslåede ændringer i tinglysningslovens §§ 37 og 47 b, stk. 2, indebærer i forhold til gældende ret visse begrænsninger i reglerne om tilbehørspant.

Det foreslås, at de køretøjer m.v., der er omfattet af bilbogssystemet (jf. nedenfor til nr. 28), ikke skal være omfattet af reglerne om pant i driftstilbehør. Ønskes disse køretøjer m.v. pantsat, må der herefter udstedes særskilt pantebrev og ske særskilt tinglysning i bilbogen.

Ændringerne har betydning for kreditorer, der har pant enten i fast ejendom eller i driftsinventar m.v. i en erhvervsvirksomhed, der drives fra en lejet ejendom, og hvortil biler m.v. efter de gældende regler kan være tilbehør, som er omfattet af panteretten.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 5.3.5.

Til nr. 28.

Der foreslås indsat et helt nyt kapitel i tinglysningsloven om tinglysning i bilbogen.

I det følgende henvises til de enkelte bestemmelser i forslaget til kapitel 6 a.:

Til § 42 c

Bestemmelsen angiver, hvilke aktiver, der foreslås omfattet af de nye regler om tinglysning af visse rettigheder i biler m.v.

Det foreslås, at reglerne skal omfatte motorkøretøjer, påhængs- og sættevogne til biler samt campingvogne.

Afgrænsningen indebærer, at reglerne kommer til at omfatte biler, herunder busser, almindelige personbiler, lastbiler og varebiler, motorcykler, påhængs- og sættevogne til biler samt campingvogne. Uden for ordningen falder derimod traktorer, motorredskaber, traktorpåhængsvogne, påhængsvogne til motorredskaber, påhængsredskaber, knallerter, cykler og kørestole. Heller ikke sidevogne til motorcykler omfattes, bl.a. fordi disse ikke registreres i Centralregisteret for Motorkøretøjer.

Der henvises til Betænkning nr. 1190/1990, kapitel 6.2, og de almindelige bemærkninger, pkt. 5.3.2.

Til § 42 d

Bestemmelsen fastsætter i stk. 1, at ejendomsforbehold, underpant samt retsforfølgning i de køretøjer, der er nævnt i § 42 c, skal tinglyses for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås om køretøjet, og mod retsforfølgning. Ved retsforfølgning gælder denne tinglysningspligt dog kun, for så vidt skyldneren ikke er frataget rådigheden over køretøjet. Det er i den forbindelse uden betydning, om rådighedsfratagelsen først sker som led i retsforfølgningen, jf. f.eks. retsplejelovens § 523, stk. 1, og § 633, stk. 1.

Uden for ordningen falder håndpant, tilbageholdsret, brugsrettigheder, herunder leasing, og ejendomsret. Begæringer om tinglysning af sådanne rettigheder i bilbogen vil skulle afvises, da tinglysning er åbenbart overflødig, jf. den foreslåede § 42 f, stk. 1, 2. pkt., sammenholdt med reglen i tinglysningslovens § 15, stk. 2.

Der henvises endvidere til de almindelige bemærkninger, pkt. 5.3.3. og pkt. 5.3.4. samt Betænkning nr. 1190/1990, kapitel 6.3.

Det foreslåede stk. 2 indebærer, at overdragelse eller anden overførelse af de rettigheder, der er nævnt i stk. 1, ikke behøver at blive tinglyst, når rettighederne én gang er tinglyst. Et praktisk eksempel på en sådan overdragelse er, at en ejendomsforbeholdssælger overdrager (diskonterer) afbetalingskontrakten til sin bank.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 gælder alle rettigheder, der er omfattet af stk. 1, uanset om de er knyttet til omsætningspapirer eller ej.

Til § 42 e

Ved forslaget fastsættes, at bilbogen – ligesom personbogen, jf. nedenfor til lovforslagets § 1 nr. 31, – føres under eet for hele landet ved retten i Århus.

Bestemmelsen omhandler i øvrigt grundlaget for tinglysning i bilbogen, herunder de formelle krav til tinglysningsdokumenterne.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 5.3.6. og pkt. 6.

Til § 42 f

Bestemmelsen indeholder nærmere regler om tinglysningsmåden. I alt væsentligt foreslås de regler herom, som gælder inden for tinglysningslovens område i øvrigt, overført til det nye bilbogssystem. Der kan således i tvivlstilfælde findes støtte for retsændringen i reglerne om tinglysningsmåden ved fast ejendom (andet) løsøre og den praksis, der er udviklet i tilknytning hertil.

Anmærkningsystemet videreføres således. Herudover foreslås det, at anmærkning gøres obligatorisk i nogle nærmere opregnede tilfælde, hvor afvigelse mellem oplysningerne i dokumentet og oplysningerne i Centralregistret for Motorkøretøjer typisk vil dække over uregelmæssigheder. Anmærkning kan herudover gives, hvor en afvigelse i øvrigt kan give mistanke om uregelmæssigheder.

Der henvises til Betænkning nr. 1190/1990, kapitel 6.6 samt bilag 3 om anmærkninger m.v.

Til § 42 g

Bestemmelsen indeholder nærmere regler om tinglysningsens retsvirkninger.

Det foreslås, at et dokument skal anses for tinglyst, når det er indført i bilbogen og udleveret eller afsendt fra tinglysningskontoret. Denne regel gælder ved fast ejendom udtrykkeligt for gyldighedsvirkningen efter tinglysningslovens § 27, men må også antages at gælde for prioritetsvirkningen efter § 1 og legitimationsvirkningen efter § 29.

Det foreslås endvidere, at tinglysningsens retsvirkninger ligesom ved fast ejendom og løsøre i øvrigt regnes fra den dag, da dokumentet anmeldes til tinglysning, og, at dokumenter, der anmeldes samme dag, ligestilles. Det foreslåede stk. 1 er således en præcisering og tilsigter ikke nogen afvigelser i forhold til de gældende regler for fast ejendom og pantebrev i løsøre, jf. tinglysningslovens § 25 og § 46.

Med hensyn til udslettelse af tinglyste rettigheder foreslås, at tinglysningen kun gælder for 10 år, medmindre der begæres forlængelse af denne frist. Reglen svarer til den gældende regel i tinglysningslovens § 47 om, at pantebrev i bestemte løsøre genstande udslettes efter 10 år.

Endelig foreslås det, at reglerne om fejlrettelse og erstatning i tinglysningslovens §§ 34-35 finder tilsvarende anvendelse. Det bemærkes, at reglerne om køre i § 36 efter deres indhold også gælder for tinglysning vedrørende løsøre m.v.

Der henvises til Betænkning nr. 1190/1990, side 80-81, samt de almindelige bemærkninger pkt. 5.3.4.

Til § 42 h

Bestemmelsen medfører, at reglerne i tinglysningslovens § 42 a om ret til postindbetaling og om påkrav som betingelse for at kræve pantegælden indfriet, finder tilsvarende anvendelse på pantebrev i de køretøjer, som er nævnt i § 42 c.

Der henvises til Betænkning nr. 1190/1990, s. 81.

Til nr. 29.

Ved bestemmelsen gives tinglysningslovens kapitel 7 en overskrift.

Til nr. 30 og 31.

Det foreslås, at personbogen føres centralt for hele landet. Personbogen skal efter forslaget sammen med bilbogen føres ved retten i Århus, jf. den foreslåede § 43 a.

Der foreslås en række redaktionelle ændringer af den gældende § 43 i tinglysningsloven. Ændringerne tilsigter, bl.a. ved at opdele den i flere paragraffer, at

gøre bestemmelsen lettere at læse i sammenhæng med de foreslåede nye regler om tinglysning i bilbogen.

Der foreslås ingen ændringer i personbogens indhold, bortset fra dem, der følger af, at rettigheder i biler fremover skal tinglyses i bilbogen.

Efter den foreslåede nye § 43 b, stk. 1, skal tinglysningsdokumenter til personbogen på samme måde som med hensyn til fast ejendom angive anmelderens eventuelle telefonnummer, jf. forslaget § 1, nr. 4. Endvidere ændres betegnelsen »stiftelse« i den gældende bestemmelse til det mere nutidige »selvejende institution«.

Efter den foreslåede § 43 b, stk. 2, afskaffes aktmappen med genparter af de tinglyste dokumenter, sådan som det også foreslås med hensyn til bilbogen. Dette følger af, at en henvisning i den gældende § 43 til § 9, stk. 1, 2. og 3. pkt., udgår. Genpartssystemet foreslås dog opretholdt for ægtepagter. Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 5.4.2.

Til nr. 32.

Ved forslaget ophæves en bestemmelse om den praktiske arbejdsgang vedrørende genparter.

Ændringen er en konsekvens af forslaget om at afskaffe personbogs-aktmappen, jf. forslaget § 1, nr. 31.

Efter forslaget skal der fortsat opbevares genparter af ægtepagter. De fornødne regler herom kan fastsættes administrativt i medfør af den i § 1, nr. 42, foreslåede bestemmelse (§ 50, stk. 2).

Til nr. 33.

Ved forslaget ophæves lovens § 45, hvorefter alle personbogsdokumenter skal offentliggøres i Tingbladet.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 7.4.

Til nr. 34.

Efter de gældende regler anses et dokument vedrørende løsøre for tinglyst, når det er indført i personbogen.

Det foreslås, at et dokument fremover skal anses for tinglyst, når det er indført i personbogen og afsendt eller udleveret fra tinglysningskontoret. Herved bringes reglen i overensstemmelse med ordningen vedrørende fast ejendom, jf. tinglysningslovens § 27.

Endvidere er der foretaget redaktionelle ændringer, således at der med hensyn til tinglysningsens retsvirkninger blot henvises til reglerne vedrørende bilbogen.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 28, vedrørende bilbogen (§ 42g).

Til nr. 35.

Ændringen er en konsekvens af, at pantebrevet vedrørende biler m.v. efter forslaget fremover ikke skal tinglyses i personbogen men i bilbogen, jf. lovforslagets § 1, nr. 28 (§ 42c).

Til nr. 36.

Efter lovforslagets § 1, nr. 31, skal alle dokumenter, der skal tinglyses i personbogen, fremover indgives til retten i Århus.

Det foreslås derfor at ophæve bestemmelserne i tinglysningslovens § 47 om, til hvilket tinglysningskontor disse dokumenter skal indgives.

Endvidere ophæves en aldrig udnyttet bemyndigelse for justitsministeren til at etablere et centralt register for tinglyste løsøre pantebrevet.

Til nr. 37.

Bestemmelsen, der drejer sig om den tidsmæssige udstrækning af tinglysningens retsvirkninger, foreslås ændret, således at der henvises til reglerne vedrørende bilbogen.

Med hensyn til pantebrevet i bestemte løsøre genstande opretholdes således den hidtil gældende ordning, hvorefter udsletning sker efter 10 år.

Som noget nyt foreslås det, at 10-års reglen også skal gælde med hensyn til pantebrevet efter tinglysningslovens § 47 b, stk. 2. Det forudsættes, at der med et passende varsel, f.eks. 3 måneder inden sletningen, udskrives en meddelelse herom, der sendes til den registrerede rettingehaver.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 5.4.2.

Til nr. 38.

Der er tale om en konsekvensændring, jf. lovforslagets § 1, nr. 36.

Til nr. 40.

Ved forslaget indsættes som § 49 a en ny bestemmelse, hvorefter tinglysningslovens § 20 finder tilsvarende anvendelse ved udsletning af andre dokumenter i personbogen end pantebrevet.

Udsletning af løsøre pantebrevet skal ske efter 10 år, medmindre der forinden er begæret fornyet tinglysning, jf. lovforslagets § 1, nr. 37.

Der vil bl.a. kunne fastlægges rutiner, hvorefter f.eks. ægtepagter overføres til det »historiske« register en vis tid efter opretternes død.

Der henvises til bemærkningerne ovenfor til nr. 21 om tinglysningslovens § 20 og nedenfor til § 6 vedrørende overførelse af de eksisterende oplysninger i bl.a. personbogen til det nye edb-system.

Til nr. 41.

Som følge af forslaget om at indføre visse nye administrative bestemmelser samt visse bestemmelser om gebyr og straf, jf. forslaget § 1, nr. 42 og 45, foreslås overskriften til lovens afsnit III ændret i overensstemmelse hermed.

Til nr. 42.

Ved forslaget fastsættes i loven, at tinglysning kan ske ved hjælp af edb, både med hensyn til dagbogen, tingbogen, bilbogen og personbogen.

Endvidere samles reglerne om offentliggørelse af tinglysningsdokumenter i én bestemmelse.

Der kan i medfør af forslaget til § 50, stk. 2, bl.a. fastsættes regler om oplysning om personnumre som grundlag for tinglysning i bilbogen eller personbogen. Der vil først blive fastsat regler herom, når bilbogen og den elektroniske personbog er klar til brug, jf. herved de almindelige bemærkninger, pkt. 8. Det må antages, at personnummeret i givet fald vil være omfattet af skyldnerens oplysningspligt efter reglen i retsplejelovens § 497. Dette vil have betydning i forbindelse med udlæg i biler m.v.

Det bemærkes, at oplysninger i edb-registrene om personnumre ikke må videregives, jf. forslaget til § 50 c, stk. 1 (forslaget § 1, nr. 43).

Endvidere kan der i medfør af bestemmelsen bl.a. fastsættes regler om, at et selskabs registreringsnummer i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen skal fremgå af tinglysningsdokumenterne.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 7.

Til nr. 43.

Der foreslås en række nye regler om edb-anvendelse, hvorom henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 7.

I tilfælde, hvor der gives *ekstern* terminaladgang til edb-registrene, bortset fra det »historiske« register, vil det rent teknisk ske via et centralt forespørgselssystem for hele landet. Af praktiske grunde foreslås det derfor (§ 50 c, stk. 9), at afgørelser vedrørende terminaladgang og anden videregivelse efter reglerne i § 50 c, stk. 3 og stk. 5-7, træffes ved retten i Århus, hvor den centrale bilbog og personbog efter lovforslaget skal føres. Afgørelser om vide-

regivelse i øvrigt, herunder efter § 50 c, stk. 2 og 4, træffes som hidtil af vedkommende tinglysningsdommer.

Det bemærkes, at forslaget til § 50 c, stk. 5, 2. pkt., i tinglysningsloven indebærer, at oplysninger, som efter forslaget til § 50 b kan registreres i tinglysningsvæsenets registre, kan overføres elektronisk fra andre offentlige edb-systemer. Denne ordning, der således ikke indebærer en udvidelse af, hvad der kan registreres, kan f.eks. omfatte lokalplanoplysninger, der findes i Planregistret, eller oplysning om matrikulære ændringer, der findes i Matrikelregistret.

Om forsøg med datakommunikation i forbindelse med *private* tinglysningsdokumenter henvises til bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 44 og de almindelige bemærkninger, pkt. 7.5.

Til nr. 44.

Efter de gældende regler skal pantebrevne være oprettet på Justitsministeriets pantebrevsformularer.

Ved forslaget bemyndiges justitsministeren til at fastsætte regler om, at også andre dokumenter end pantebrevne skal være oprettet på blanketter, der er godkendt af justitsministeren. Sådanne dokumenter vil kunne være skøder og dokumenter vedrørende servitutter.

Justitsministeren bemyndiges efter forslaget endvidere til at fastsætte regler om, at tinglysningsdokumenter vedrørende bil- og personbogen skal indleveres i en sådan form, at de kan aflæses maskinelt.

Forslaget indeholder endelig en bemyndigelse for justitsministeren til at iværksætte forsøg med tinglysning på grundlag af elektronisk overførelse af oplysninger.

Der vil i medfør af bestemmelsen bl.a. kunne iværksættes forsøg med at anmelde visse pantebrevne vedrørende fast ejendom i elektronisk form.

Endelig indeholder forslaget en bemyndigelse for justitsministeren til at iværksætte forsøg med elektronisk videregivelse af oplysninger til et realkreditinstitut. Der henvises herom til de almindelige bemærkninger pkt. 7.5.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, pkt. 5.2.2., 5.2.7.1., 5.3.6. og 5.4.2.

Der henvises endvidere til Betænkning nr. 1177/1989, kapitel 3 I.

Til nr. 45.

Det foreslås, at der skal kunne fastsættes regler om betaling for offentlighedens brug af de muligheder for forskellige former for udtræk, som tinglysningskontorerne vil kunne tilbyde med det nye edb-

system. Der vil bl.a. kunne opkræves gebyr for at benytte de terminaler, som bliver opstillet på tinglysningskontorerne m.v. Endvidere vil der f.eks. kunne opkræves et højere gebyr for særligt omfattende udtræk.

Det foreslås endvidere, at overtrædelse af forbudet mod uberettiget anvendelse af registrerede oplysninger, jf. forslaget § 1, nr. 43 (§ 50 c, stk. 8), skal kunne straffes med bøde.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 7.

Til nr. 46.

Ved forslaget ophæves en overgangsbestemmelse, hvorefter 10-årsfristen for løsøre pantebrevne i tinglysningslovens § 47 først regnes fra tinglysningslovens ikrafttrædelsestidspunkt, hvis pantebrevne er tinglyst inden dette tidspunkt, dvs. inden den 1. januar 1928. Bestemmelsen er forlængst uden betydning.

Til § 2.

Ved forslaget foretages visse ændringer af retsvirkningsloven. Ændringerne hænger sammen med forslaget om at føre personbogen centralt.

I dag registreres alle tinglyste ægtepagter, bosendringsbegæringer og rettighedsfratagelser efter retsvirkningslovens § 12, i et centralt register, der føres i Justitsministeriet (Justitsministeriets Ægtepagtsregister). Registret føres manuelt.

Ved central edb-tinglysning for hele landet bliver ægtepagtsregistret overflødig, og det foreslås derfor nedlagt.

Offentligheden vil fortsat have adgang til oplysninger om tinglyste ægtepagter m.v. Oplysningerne kan fremover findes i den centrale personbog.

Ved forslaget foreskrives det direkte i retsvirkningsloven, at ægtepagter skal tinglyses i personbogen.

Til § 3.

Til nr. 1.

Det foreslås at udvide antallet af dommere ved retten i Århus med én i forbindelse med etableringen af en central tinglysningsafdeling for bil- og personbogen.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 6.

Til nr. 2.

Den foreslåede nye bestemmelse er en konsekvens af forslaget om indførelse af bilbogen, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 28.

De materielle regler om rækkefølgen mellem flere udlæg og reglerne om forældelse af udlæg findes i rpl. § 526. Rækkefølgen mellem flere udlæg afhænger som udgangspunkt af, hvornår der er indgivet anmodning om udlæg.

Det foreslås, at rækkefølgen mellem flere udlæg i de køretøjer, der er nævnt i forslaget til § 42 c i tinglysningsloven, skal afgøres efter tinglysningstidspunktet, jf. forslaget til § 42 d, stk. 1. Dette svarer til, hvad der gælder for fast ejendom og registrerede skibe m.v. Det foreslås endvidere, at forældelsesreglerne for udlæg i de køretøjer, der er nævnt i forslaget til § 42 c, følger de almindelige udsletningsregler i forslaget til § 42 g, stk. 2 (10 år).

Til § 4.

Til nr. 1.

Ved forslaget forhøjes tinglysningsafgiften fra 500 til 530 kr.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 9.

Til nr. 2.

Efter de gældende regler i retsafgiftslovens § 41 b, stk. 1, svares tinglysningsafgiften af dokumenter, der anmeldes, og som skal indføres i dagbogen.

Lovforslagets § 1, nr. 16, indebærer bl.a., at ethvert dokument skal indføres i dagbogen, hvis det vedrører forhold, som kan eller skal registreres i tingbogen.

På denne baggrund er betingelsen vedrørende indførelse i dagbogen overflødig, og den foreslås derfor ophævet.

Der skal ikke betales tinglysningsafgift af dokumenter, der ikke tinglyses, men alene noteres i tingbogen.

Til nr. 3.

Notarialforretninger, hvor notaren skal bekræfte, at en afskrift eller en kopi af et dokument er i overensstemmelse med originalen, omfatter ofte et stort antal enslydende dokumenter. I mange tilfælde er dokumenterne også meget omfangsrige, hvilket medfører en ikke uvæsentlig arbejdsmæssig belastning af notarialkontorerne ved kontrollen af genparternes overensstemmelse med originalen.

Efter den gældende bestemmelse i retsafgiftslovens § 43 skal der uanset antallet af dokumenter, der skal bekræftes, kun betales en retsafgift på 100 kr.

Det foreslås derfor, at retsafgiftslovens § 43 ændres, således at der skal betales en afgift på 100 kr. for hvert dokument, der skal bekræftes. Herved op-

nås i højere grad dækning for det offentliges udgifter ved bekræftelsen.

Til § 5.

Bestemmelsen indeholder ikrafttrædelsesreglerne. Af hensyn til den praktiske gennemførelse af edb-omlægningen foreslås det, at loven træder i kraft efter justitsministerens nærmere bestemmelse.

For så vidt angår de forslag, der vedrører tingbogen, vil ikrafttrædelsen ske retskreds for retskreds i takt med konverteringen af tingbogen til edb. De hidtidige bestemmelser vil således endnu i en årrække finde anvendelse i de retskredse, hvor tingbogen endnu ikke er omlagt til edb.

En række bestemmelser i forslaget drejer sig om forenklinger m.v., der kan finde anvendelse også under det nuværende manuelle system. Endvidere indeholder forslaget visse bestemmelser vedrørende forberedelsen af edb-projektet. Disse bestemmelser foreslås sat i kraft allerede forud for edb-omlægningen, jf. stk. 2.

Med hensyn til de forslag, der vedrører *bilbogen* og *personbogen*, vil ikrafttrædelsen ske samtidig for hele landet, så snart edb-systemet er etableret og de øvrige tekniske og organisatoriske forudsætninger er til stede.

Med hensyn til de fornødne overgangsregler vedrørende *bilbogen* henvises til lovforslagets §§ 7-9.

Ændringen af tinglysningsafgiften, jf. forslagens § 4, nr. 1-2, foreslås at træde i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Til § 6

Ved forslaget bemyndiges justitsministeren til at fastsætte regler om overførelse af tingbogen og personbogen til edb (konvertering).

Det vil i disse regler kunne fastsættes, at overførelse af visse oplysninger af praktiske grunde kan undlades midlertidigt, men således at fornøden advarsel herom indsættes i det elektroniske informationssystem.

Det foreslås endvidere, at afgørelser vedrørende overførelse træffes ved retten i Århus. Kære til landsretten skal ske inden 14 dage efter at anmelderen har fået meddelelse om afgørelsen.

Den foreslåede bestemmelse indebærer for så vidt angår overførelse af tingbogens oplysninger, at kære skal ske til den landsret, i hvis kreds ejendommen ligger. For så vidt angår overførelse af personbogens oplysninger skal kære ske til den landsret, i hvis kreds dokumentet er tinglyst. Er et dokument tinglyst i flere retskredse, der ikke ligger i samme lands-

retskreds, kan den kærende således bestemme, til hvilken landsret kære skal ske.

Meddelelse om afgørelser vedrørende overførelse m.v. vil blive givet i samme omfang som der i dag gives meddelelse om tinglysningsafgørelser.

Til §§ 7-9.

Bestemmelserne indeholder overgangsregler vedrørende bilbogen.

Der henvises til det, der er anført i de almindelige bemærkninger, pkt. 8.2.2.